

Adoption & Samfund

Nr. 6

Medlemsblad for Adoption & Samfund
December 2006 ★ 30. årgang

Foreningstelefon: mandag og torsdag kl. 20.00-22.00 65 92 00 18

Hjemmeside: www.adoption.dk

Formand: Michael Paaske
Klanghøj 47, 8670 Låsby (priv.) 6596 0521
E-mail: michael.paaske@adoption.dk (arb.) 4025 5818**Næstformand:**Paul K. Jeppesen,
Granparken 165, 2800 Lyngby (priv.) 3963 6671
E-mail: paul.k.jeppesen@adoption.dk (arb.) 3283 0508**Kasserer:**Ellen Larsen, Glenstrup Søvej 15, 8990 Fårup 8645 2632
E-mail: ellen.larsen@adoption.dk**Sekretær:**Carl Erik Agerholm, Teglvej 4, Frifelt, 6780 Skærbæk 7475 7365
E-mail: carl.erik.agerholm@adoption.dk**Bestyrelsesmedlemmer:**Kirsten List Larsen,
Søndergårdsvej 51, 2780 Dyssegård 3956 4040
E-mail: kirsten.list.larsen@adoption.dkLouise Svendsen,
Rymarksvej 99, 3.th., 2900 Hellerup 2624 4064
E-mail: Louise.Svendsen@adoption.dkMarianne Østergaard
Vesterbrogade 191, 4., 1800 Frederiksberg C 3322 9553
E-mail: marianne.oestergaard@adoption.dkJørn K. Pedersen, Ulriks Allé 70 B, 6270 Tønder 7472 1111
E-mail: Joern.K.Pedersen@adoption.dkHans Ejnar Bonnichsen
Kildevænget 8, 6560 Sommersted 7450 4774
E-mail: Hans.Ejnar.Bonnichsen@adoption.dkInge Fabricius, Vermundsgade 32, 2100 Kbh. Ø 4453 0404
E-mail: Inge.Fabricius@adoption.dk

Mica Oh, Ravnsborggade 6, 5. tv., København N 2067 3055

Suppleanter: Kirsten Korning,
Skibelundvej 36, Askov, 6600 Vejen 7536 1050

Kurt Nielsen, Dæmningen 55, 2500 Valby 3616 8725

Rådgivning og kursusvirksomhed: Louise Svendsen, Rymarksvej 99 3. th.,
2900 Hellerup 2624 4064**Medlemsadministration:**Helle Jespersen, Snerlevej 40, 2820 Gentofte
E-mail: medlemsadm@adoptionogsamfund.dk**Redaktion:**Lindevej 3, 1. sal, 4000 Roskilde
e-mail: bladet@adoptionogsamfund.dk 4640 9766**Redaktionsmedlemmer:**Heidi Senderovitz, Hovgårdsparken 53,
2670 Greve 4361 2561

Bente Heltberg, Lindevej 3, 1. sal, 4000 Roskilde 4640 9766

Tine Nielsen, Arresøvnget 9, 3300 Frederiksværk 4777 1959

Anne-Louise Linnemann Bech, Enighedsvvej 49B,
2920 Charlottenlund 3961 0361Tina Johansen Krogh, Borgmester
Jensens allé 22, st. th. 2100 København Ø 3543 0216Marianne Krogh Jensen, Tingskiftevej 4,
2900 HellerupAnne Marie Andresen,
Raunstrupvej 6, 2720 Vanløse 3879 9735

Jette Høyer, Nygårdsvej 12, 3520 Farum 4495 2722

Ansvarshavende for dette nr.: Tine Nielsen

Grafisk produktion: BL Grafisk ApS, Skærbæk 7475 1500**Oplag:** 4.425 stk.**Adresseændring af bladet meddeles postvæsenet og medlemsadministrator Helle Jespersen (se ovenfor).**Abonnement kr. 360,-. Familiemedlemskab incl. blad kr. 360,-
Eneadoptanter og adopteret incl. blad kr. 200,-. Giro 214 3135.Billeder modtages med glæde og returneres altid. Send venligst ikke
billeder pr. e-mail. Skriv navn, adresse og afgiverland bag på billederne.Bladet udkommer i februar, april, juni, september, oktober,
december.

Deadline næste nummer: den 10.01.2007

Forsiden:

Maja, 3 år, og Anne, 4 år, født i Vietnam, nyder
en skål ris á la mande.

Er der et håb for adoption?

Når året går på hæld kan man tillade sig at gøre status, men også at se lidt fremad, måske er der endda også plads til et lille ønske...

2006 har været året hvor adoption igen har fyldt meget i medierne. Dels på grund af de mange udsendelser og TV indslag om emnet, dels på grund af kendte menneskers ønske om adoption.

For os har vigtige, men nok ikke helt så synlige, begivenheder været drøftelserne om ændringer i godkendelsesbekendtgørelsen, generelle ligestillingsproblemer i forhold til andre måder at få børn, det særlige børnetilskud samt Post Adoption Service.

Vi har længe arbejdet for at få ændret godkendelsesreglerne, og som konsekvens af det arbejde var vi i september måned inviteret til en temadag med Familienminister Lars Barfoed, politiske ordførere, de formidlende organisationer og embedsmænd fra Adoptionsnævn og ministerium. Overskriften for temadagen var godkendelsesregler, men vi fik lejlighed til at forelægge foreningens holdninger på en lang række andre enkeltemner. Vi afventer nu i spænding hvor meget ministeren har lyttet og agter at omsætte vore ønsker til handling.

Det har været en stor glæde for os at kunne opleve, at der nu er afsat midler til Post Adoption Service (PAS). Vi har i rigtigt mange år bedt om at få afsat ressourcer til dette område, hidtil forgæves. Men nu er det lykket! Der er som et forsøg afsat 13 mill. kr. til brug i et 4 årigt forsøg. Pengene er fundet i satspuljemidlerne, det er ikke optimalt at skulle finansiere det på den måde, men det er da bedre end ingenting. Vi er selvfølgelig involveret i hvorledes dette omsættes til virkelighed i den kommende tid. Der er god grund til at fejre, at behovet for PAS nu er erkendt af den danske stat!

Ser vi lidt frem må jeg desværre bemærke at adoptionsmulighederne kan komme ret så voldsomt i modvind i de kommende år. Og det skyldes forhold i den store verden, som vi slet ikke selv er herrer over. Danmark er i adoptionsammenhænge under stærkt pres. Antallet af ansøgere vokser, mens antallet af børn til adoption ikke stiger i samme takt, enkelte lande skruer endda ned for antallet. Og for første gang i mange år må vi indstille os på, at den hidtidige garanti for, at når først en godkendelse til adoption var givet, ja så kom der et barn ud af det, nu står for fald. Der hviler en tung informationsopgave på de formidlende organisationer her.

Jeg vil dog bevare optimismen. Jeg er sikker på at de formidlende organisationer arbejder hårdt på at sikre et så bredt lande-udvalg som muligt, således at nye muligheder opdyrkes til gavn for kommende ansøgere.

I foreningen ser vi nu frem til at få udmøntet satspuljemidlerne til adoptionsrådgivning. Jeg er sikker på at forsøget vil vise sig som en succes, således at ordningen kan gøres permanent og helst finde sin egen plads i kommende finanslove.

Du og din familie ønskes en glædelig jul og et godt nytår.

Michael Paaske
Landsformand

Landsgeneralforsamling 2006

Lørdag den 4. november 2006 var det igen tid til den årlige landsgeneralforsamling i Adoption & Samfund. Sammen med to af de andre fra vores lokalforening steg jeg på toget mod Middelfart. Landsgeneralforsamling 2006 blev i år afholdt i de stemningsfyldte omgivelser på Hindsgavl slot i Middelfart.

*Af Josie Køhlert,
lokalforeningen Københavns amt*

I toget blev vi hurtigt enige om at det i år måtte blive en særlig spændende generalforsamling, der var i år flere interessante punkter på dagsorden. Der var dommen i Højesteret, der var PAS puljen på 13 millioner og ikke mindst var der et punkt på dagsorden som vi så frem til at høre om; et forslag om et ungdomsråd.

Da vi ankom til Hindsgavl summede det af stemning. Vi mødtes med de andre delegerede, der var både gamle kendinge og nye ansigter fra lokalforeningerne, fra landegrupper og de mere kendte ansigter fra Hovedbestyrelsen.

Kl. 13 bød vores formand Michael Paaske velkommen til årets Landsgeneralforsamling, som jo i år både har budt på en højesteretsag, men også en sejr til mange års kamp om behovet for post adoption service. Sejren om PAS puljen blev på bedste vis fejret med en overraskelse, i form af champagne. Og det er værd at fejre de ca. 10 års kamp for anerkendelse af PAS behovet.

Mens vi nød de boblende dråber præsenterede HB sig i den glade stemning.

Hovedbestyrelsens beretning

Så var det tid til at gå over til den officielle del af generalforsamlingen, dagsorden skulle gennemgås og der skulle vælges dirigent, referent og stemmetællere.

Derefter gik hovedbestyrelsen i gang med deres beretning fra året. Michael Paaske lagde ud med at for-

tælle om, at det er forskellige mennesker der står bag arbejdet i hovedbestyrelsen. Opgaverne er delt ud, så alle har hver deres områder de arbejder med.

Han fortalte endvidere at det var en TV udsendelse, der omhandlede at adopterede blev svigtet, der i år startede det politiske fokus på adoption.

Eneadoptanter

Inge Fabricius fortalte at hun havde deltaget på adoptionsnævnets landsmøde, hvor der havde været en særlig fokus på eneadoptanterne og DanAdopts undersøgelse af eneadoptanters behov for hjælp. Der var på mødet også fokus på eneadoptanter og hvilke særlige resurser man skal besidde.

Kinasagen

Så var det Poul Jeppesens tur til at berette om Kinasagen, han kunne fortælle om at HB havde holdt to møder med ministeren om sagen, at der havde været flere skriverier frem og tilbage, at Kinasagen har været oppe i folketingssalen og at en delegation fra CCAA på et besøg i Danmark havde sagt ok for ansøgninger på 12 - 36 mdr.

Der er stadig en restgruppe tilbage som HB vil støtte i at få et barn, men ikke nødvendigvis et barn født i Kina.

Michael Paaske og resten af HB, synes at det er lykkes ganske godt med arbejdet i forbindelse med Kinasagen og takkede Kinaforeningen for samarbejdet.

Politikerbanden

Vi blev præsenteret for politikerbanden, som dels holder div. møder med forskellige politikere, skriver til og mødes med ministre og giver høringssvar og ikke mindst holder sig ajour med hvad der foregår politisk, som kan have en direkte eller indirekte indflydelse på adoption.

Natila fra Bal Vikas i Indien, 1 år gammel, leger i stuen 3 dage efter at være kommet til Danmark.

Det er fedt at lege med dukker, synes Nana, 3 år, og Sara, 2 1/2 år. Begge er født i Vietnam.

PAS

Pia Brandsnes fortalte at PAS arbejdet foregår på mange fronter. Hun kom ind på den nye PAS pulje, hvor der ligger et forslag om at de 13 millioner kroner der er afsat, skal bruges efter en hollandsk model i barnets tre første år i Danmark. Og fortsatte med at sige, at det er noget vi venter os meget af. Den næste indsatsområde vil blive de større børn.

Pia Brandsnes sluttede af med at fortælle, at der stadig er et uafhængig PAS råd, som er frivilligt og for alle der arbejder med adoptionsområdet. AC Børnehjælp er netop trådt ud af rådet, men de andre forsætter og har netop aftalt en temadag for socialrådgivere der arbejder med adoption.

Sagen om børnetilskud

Højesteretsagen om det særlige børnetilskud var også et punkt som HB har arbejdet med.

Svend Bank kom i denne forbindelse ind på, at sagens udfald kommer på kant med adoptionsloven § 16. Hvor nagelfast forstås § 16? - dette spørgsmål vil HB have med til politikerne.

Er vi ikke pr. definition ligestillede eller skal der i fremtiden altid stå, *gælder også for adoptivfamilier?*

Foreningen har brugt mange kræfter på dette, for hvordan opfatter samfundet adoptivfamilier og adopterede børn?

Strukturgruppen

Catarina Astrup redegjorde kort for strukturgruppen. Hun kom bl.a. ind på, at da de statslige regioner blev en realitet var det derfor også nødvendigt at justere lokalforeningerne. Om selve godkendelsesprocessen håber HB på, at i og med det bliver en statslig opgave, så kan vi håbe på at godkendelsen bliver mere ensrettet. Poul Jeppesen supplerede med at den nedsatte arbejdsgruppe har været i dialog med lokalforeningerne. Det har været godt med dialogen, arbejdsgruppen har fået mange gode input, som nu er mundet ud i forslaget om strukturændringerne.

Bladet

Marianne Østergård er kontakt person for Adoption & Samfunds blad. Hun kunne berette at bladet har et basalt billede-problem idet, at bladet ikke kan modtage digitale billeder. Der er problemer med mailserveren, og der er pt. ikke mulighed for at lagre store filer. Men der arbejdes på en digital løsning, og der er flere forslag til forskellige løsninger.

Marianne Østergaard kom også ind på forholdet omkring Landsmødet. Sidste landsmøde havde været spændende, men der havde ikke været så mange deltagere. Derfor lægges landsmøde og rådgivningsmøde igen sammen til næste år, der er stadig ingen lokalforeninger der har budt ind på at holde mødet.

Michael Paaske rundede af med at fortælle om hvilke temaer politikerbanden har arbejdet med i år, diskrimination, det særlige børnetilskud, beskyttelse mod opsigelse, funktionærloven, adoptionstilskudet, at få oprettet et vidensnetværk og aldersreglerne.

Beretningen fra HB, kan også læses i det foregående blad.

Spørgetid

Så var det tid til at generalforsamlingen kunne spørge ind til HB's arbejde. Spørgelysten var stor og der kom flere gode spørgsmål til arbejdet i HB.

Der blev blandt andet spurgt ind til PAS puljen på de 13 millioner. Og Inger Fabricius kunne fortælle at A&S har stillet forslag om, hvad pengene kunne bruges til også efter de 3 års forsøg. A&S har derfor fremlagt en række andre behov, så som viden om adoptivbørn for fagpersoner.

Ellen Larsen gennemgik regnskabsåret og gjorde opmærksom på, at der ikke har været så mange ansøgninger til arrangementer sidste år, hvor der kun er brugt 20.000 kr. Men at der allerede nu ligger flere ansøgninger på skrivebordet, fra forskellige lokalforeninger til arrangementer rundt omkring i landet.

Generalforsamlingen godkendte nye lande eller interessegrupper, og vi fik lige repeteret på hvilke grundlag en lande eller interessegruppe kan opnå tilskud fra A&S.

Regnskabet blev som det næste punkt godkendt, selv om A&S går ud med et underskud. Som HB udtrykte det, er det nemlig bedre, at pengene bliver brugt og gerne ude i lokalforeningerne end, at de står i banken.

HBs forslag om at hæve kontingentet blev vedtaget. Det er meningen, at pengene skal bruges til at forbedre administrationen og til at yde større tilskud til arrangementer og til landegrupperne.

Igen i år kom der en debat om, hvornår man står som et familiemedlemskab eller som eneadoptant. Skal det i fremtiden være muligt at stå som enkelt medlem, hvis man nu har mistet sin ægtefælle eller hvis man som adopterede senere melder sig ind som voksen? Synspunkterne er som

altid delte, men der kom nogle gode overvejelser frem, som HB vil se nærmere på.

Der blev stillet et forslag om et støttemedlemskab.

Strukturændringer i A&S

Det næste punkt på dagsorden var strukturændringerne i A&S. Poul Jeppesen lavede en hurtig gennemgang af arbejdet med strukturændringerne indtil nu. Han kom ind på betydningen af strukturændringerne i de nye regioner og dennes betydning for A&S, men at hovedformålet med ændringerne er at få lokalforeningerne til at fungere godt.

Derefter gennemgik han ændringerne for lokalforeningerne og det nye mellemed som hedder regionsudvalget. Regionsudvalget skal være den nye kontakt til de lokale myndigheder, her skal sidde en repræsentant fra lokalforeningerne i regionen samt et HB medlem, som skal fungere som formand.

HB medlemmet skal opsamle synspunkter og problemstillinger fra de forskellige lokalforeninger til HB.

Regionsudvalget skal samarbejde med myndighederne og give input til HB. Alle lokalforeninger skal have en repræsentant siddende i udvalget.

Næste år 2007, vil blive et overgangsår til nye lokalforeninger, til regionsudvalget og den nye struktur i A&S.

HB har lavet en navnekonkurrence for nye navne til lokalforeningerne, der er kommet to forslag til nye navne. HB har derfor forlænget konkurrencen, så der nu er mulighed for

at komme med forslag indtil 1. juni 2007.

Michael Paaske takkede generalforsamlingen for gode indslag, meningerne og dialogen. HB vil arbejde videre på de meninger og forslag, der kom frem under generalforsamlingen.

Efter den gode debat, hvor både følelserne og tankerne om den nye struktur blev luftet, blev forslaget vedtaget.

Ungdomsråd

Det næste punkt på dagsorden stod Jeppe for. Jeppe har arbejdet sammen med fem andre unge på et forslag om at etablere et ungdomsråd i A&S. Jeppe kom med en stor energi og med et meget flot og godt arbejdet materiale, som han forelagde for generalforsamlingen. Noget af det han kom ind på var, at det virker bedre med en kontakt fra ung til ung end at det er de "gamle nisser", der sidder og finder på, hvad unge kunne finde interessant at samles om. Udover at ungdomsrådet skal komme med arrangementer rettet mod unge, skal de også kunne svare på lettere spørgsmål i forbindelse med det at være ung og adopteret. Jeppe kom med et meget konkret forslag til næste års landsmøde, her kunne der være ungeaften om fredagen om nationaliteter og med diverse workshops. Lørdag kunne det så vises til resten af landsmødet. Jeppe forestiller sig, at ungegruppen er for unge mellem ca. 15 til 22 år.

Der var en stor begejstring blandt

deltagerne på generalforsamlingen, så Jeppe's forslag blev mødt med mange positive kommentarer. Debatten blev derefter konstruktiv, til hvad strukturen skulle være, skal A&S-U ligger under A&S, skal det være for både andre og A&S medlemmer, skal der være en pris for medlemskab af A&S-U. Jeppe vil arbejde videre med projektet og flere tilkendegav, at de ser frem til at høre nyt fra ungdomsgruppen.

Jeppe fik HB's fulde opbakning og Michael Paaske sluttede af med at sige, at det er et behov, vi kan genkende, og vi forventer at se en masse til næste år.

Afslutning

Så var det blevet tid til at gennemgå næste års arbejdsprogram. Dette gennemgik Michael Paaske hurtigt, da tiden var løbet.

Der er mange store arbejdsopgaver for næste år, der er bl.a. PAS arbejdet, det særlige børnetilskud, den nye struktur, en bedre kontakt til redaktionen på bladet, en forbedret web og et ungeråd.

Farvel til de gamle og goddag til de nye

I år var der flere HB medlemmer der træder ud, så der var ledige pladser både i HB og som suppleanter. Efter at kandidaterne havde præsenteret sig selv, gik kabalen op og alle blev valgt ind i enten HB eller som suppleant til denne.

Under evt. skulle vi sige farvel til både Pia Brandsnes, Catarina Astrup og Svend Bank Andreasen, de har alle tre lagt et stort og flot stykke arbejde i de år de har været aktive i HB. Michael Paaske takkede dem på alles vegne, de har hver især sat deres spor for adoptionsarbejdet i Danmark.

Derefter takkede Michael Paaske af for generalforsamlingen, der var blevet noget forsinket af den gode debat undervejs.

Efter en sandwich og en vand var det atter tid til at finde vej tilbage, sammen med mine to meddelegerede, skulle vi mod toget og turen hjem til København. I toget gik debatten livligt igen, blandt os og vores to rejsefæller. Nu ser vi frem til landsmødet, hvor vi igen skal mødes med mennesker fra de andre lokalforeninger, udveksle erfaringer og måske skal vi møde nogle repræsentanter fra ungegruppen. □

Redaktionen siger farvel til

Sharmila Holmstrøm

Vi vil fra redaktionsgruppen gerne sige tak til redaktionsmedlem, Sharmila Holmstrøm, for mange års godt samarbejde. Sharmila har været et stort aktiv for redaktionsgruppen. Udover at være en ivrig skribent har hun i kraft af sin uddannelse givet bladets indhold en mere faglig vinkel.

Tak for samarbejdet og held og lykke med din Phd. Vi kommer til at savne dig.

*Med venlig hilsen
Redaktionen*

Præsentation af Hovedbestyrelsen

FORMAND:

Michael Paaske
42 år, personaledirektør, cand.jur. Far til Josefine-Amalie 7½ år og Juliane-Augusta 5½ år, begge født i Kina. Arbejder fortrinsvis med politiske emner, lovgivningen og struktur. Udpeget til en af A&S' to pladser i Adoptionsgruppen. Har tidligere været formand for LF Fyn samt næstformand i Kinaforeningen. Medlem af HB siden 1999, formand siden 2001.

NÆSTFORMAND:

Paul K. Jeppesen
49 år. Seniorrådgiver, cand. scient. pol. Far til Josefine Ytjin, 11 år og Jacob Wenmin 8 år, begge fra Kina. Leder af strukturudvalget, medlem af Familieministeriets adoptionsgruppe, politikerbanden og kommunikationsgruppen samt den eksterne PAS-gruppe. Kontaktperson til LF i Roskilde og Frederiksborg amter. Formand for regionsudvalg Hovedstaden. I HB siden 2004, næstformand fra 2005. Tidligere eksternt medlem af HBs strukturudvalg 2001-2004, medinitiativtager til Kinaforeningen og formand for samme 1998-2002.

SEKRETÆR:

Carl Erik Agerholm
Teknisk service-medarbejder på en folkeskole. Far til Sandor på 21 år, født i Ungarn, og Povl på 18 år, født i Hviderusland. Medlem af HB siden 1995, først som kasserer, dernæst som sekretær.

KASSERER:

Ellen Larsen
49 år, gift og mor til to børn adopteret fra Korea: Pia på 21 år og Paw på 23 år. Begge børn er flyttet hjemmefra og læser på Universitetet i Aalborg. Jeg arbejder som uddannelsesleder på kursusafdelingen i Handelsskolen Minerva.

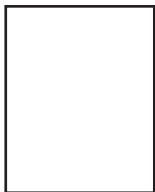
BESTYRELSESMEDLEMMER:

Jørn K. Pedersen
47 år, civilingeniør, ansat i Sønderjyllands Amt, Miljøområdet. Far til Asta på 7 år og Carl på 4 år, begge født i Haiti. Formand for LF-Sønderjyllands Amts bestyrelse. Kontaktperson til LF-Sønderjyllands Amt og lokalforeningskoordinator for Syddanmark.

Kirsten List Larsen
42 år, sociolog. Mor til Karl Lujan 6 år og Liva Carlota 2 år, begge født i Peru. Tidligere aktiv i LF København. Arbejder nu i HB som kontaktperson til LF i Københavns amt, sagsrådgiver, medlem af politikerbanden, opstart af netværk for familier med børn med handicap, struktur m.m.

Mica Oh

Inge Fabricius
48 år, mor til Linea Cai 12 år og Asta Qinghong 5 år begge fra Kina. Jeg var medstifter af GEA (Gruppen af eneadoptanter), med i arbejdsgruppen og Formand i 2 år. Jeg er uddannet pædagog og arbejder i dag som Dagplejeleder.

Kirsten Korning
Korrespondent, forlægger og forfatter. Eneadoptant, mor til Ajo på knap 9, som kom til Danmark for to år siden, knap 7 år gammel. Suppleant i HB og bestyrelsesformand M/K i lokalkredsen af A&S i Ribe Amt.

Marianne Østergaard
Journalist, webredaktør i Udenrigsministeriet. Eneadoptant, mor til Saroj på 11 år. Han var lige fyldt fire år, da han kom fra Nepal i 1999. HB's kontaktperson til bladets redaktion og til Gruppen af Eneadoptanter (GEA) i Adoption & Samfund.

Louise Svendsen
34 år. Født i Korea. Autoriseret psykolog og specialist i børn. Medlem af HB på fjerde år. Har siden 96 arbejdet med adoptionsforskning, rådgivning og anden Post Adoption Service i såvel som udenfor A&S regi. Er bl.a. koordinator for Post Adoption Services, det vil sige arrangerer kurser og undervisning, samt koordinerer foreningens rådgivning til forældre efter ankomsten af barnet. Desuden tværamtslig koordinator i øst og HB kontaktperson til LF Bornholm.

Hans-Ejnar Bonnichsen
Jeg er 45 år, og arbejder på Danish Crown i Vojens. Jeg er far til Michaela på 12 år fra Rumænien. Jeg har været med i HB i 5 år, hvor jeg det sidste år har været med i administrationsgruppen, og jeg er kontaktperson for Sønderjyllands Amt og Ringkøbing Amts lokalforeninger.

SUPPLEANTER:

Kurt Nielsen
Jeg er 46 år gammel, bosat i Valby. Jeg er far til Ulla-Mei fra Kina, som er 5 år gammel. Ulla-Mei blev hentet i Guangzhou-provinsen da hun var 1,5 år gammel. Mor til Ulla-Mei er Inge, som er en ung pige på 45 år. Jeg er ny suppleant i Adoption og Samfunds hovedbestyrelse.

De kom med DC10

Nedenstående er et referat af en bachelor opgave udarbejdet af Bac. Soc. Tania Presutti. Tania er adopteret fra Korea. Hun regner med at færdiggøre kandidatgrad i sociologi til jul 2006 og skal holde foredrag i Hellerup d. 21 jan. 2007 over samme emne. Hun har et lille ønske om at kunne forske meget mere i emnet igennem et phd studie og overvejer pt. at skrive et projektforslag til et sådant.

Af Tania Presutti

Hanne

"Jeg kunne godt selv finde på at adoptere, uanset om jeg selv kan få børn eller ej.." 32 årige Hanne er ikke i tvivl. Hun er adopteret fra den anden side af verden, og er primært vokset op med en enlig mor som forældre. Selvom dette bryder med manges billede af den "normale" familie, er Hanne tydeligvis afbalanceret og tilfreds med sin plads i livet. Så tilfreds at hun overvejer at gøre det samme for en anden lille pige eller dreng.

Tilfredsheden med sit liv skinner tydeligt igennem i interviewet. Hanne er glad for sin opvækst i Danmark, og hun understreger at barndommen i en forstad til København, var glad og fyldt med gode venner og oplevelser.

Hun fortæller endvidere, at hun gennem hele hendes opvækst er blevet opfordret af sin mor til at pleje sine etniske (asiatiske) rødder. Dette har blandt andet udmøntet sig i flere rejser tilbage til hendes oprindelsesland, både sammen med hendes mor og nuværende mand. Deres hjem indeholder da også en stor samling af kulturelle effekter, der viser tilknytningen til det biologiske fædreland. Heriblandt film og andre særegne objekter fra den asiatiske kul-

tur, som hun stolt viser mig, da jeg besøger hende for at lave det aftalte interview.

Hanne var en af de i alt 20 adopterede, som jeg interviewede i forbindelse med min bachelor i Sociologi på Københavns Universitet. Og hun var langt fra den eneste, der fortalte om en positiv barndom, eller som angav adoption som en mulighed for familieførgelse. Men hun var den eneste, der kom med en så klar positiv udmelding omkring adoption, og hun skilte sig ligeledes ud ved den konstante støtte og tilskyndelse, der har været i hendes barndomshjem, til at søge kontakt med sit biologiske fædreland.

Sam

I den anden ende af ja-sigerne til adoption som mulighed for familieførgelse svarede Sam, at han anså adoption for en mulighed, hvis han ikke selv kunne få børn, men kun hvis barnet var "hvidt". Da jeg spurgte nærmere indtil dette, svarede han, at han selv havde følt sig meget anderledes og ofte havde været ked af hans udseende. Så han ville ikke have, at hans barn også havde et "indvandrelook", som han udtrykte det. Sam fortalte endvidere om en barndom, hvor han gennem hele sin opvækst, havde følt sig forskellig fra sin familie og havde været jaloux på sine biologiske søskendes lyse hud og blå øjne. Hans baggrund som adopteret blev aldrig italesat i hjemmet, og han fortæller, at hans adoptivforældre ligestillede deres forældreskab med det biologiske, skønt de aldrig talte om dette.

Nej sigerne

Historierne var alle forskellige, og selvom Sam og Hanne udgjorde hver deres pol i den gruppe, der svarede positivt på spørgsmålet om adoption, var der en anden halvdel af de adopterede, der svarede nej til spørgsmålet. De sagde, at de ikke selv ville adoptere, og begrundede dette med, at det "var lidt federe at få 'egne' børn".

Dem, der sagde nej til selv at adoptere, har det til fælles, at de kommer fra hjem, hvor der ikke eller meget sjæl-

dent blev talt om adoption. Blandt andet svarede 30 årige Allan og 18 årige Mik ydermere, at deres forældre ikke brugte ordet "adoptivforældre", og det var sjældent eller næsten aldrig, at der blev talt om adoption i hjemme. Ydermere sagde de i samstemmende med størstedelen af gruppen af 'nej-sigere', at deres forhold til deres adoptivforældre var rigtig godt.

Om disse forhold i deres opvækst har nogen betydning for deres valg, om ikke selv at ville adoptere, er svært at sige, da det ikke har figureret som et direkte spørgsmål i undersøgelsen. Men ikke desto mindre, er det muligt at sige en del forskelligt om, hvordan samfundets normer er med til at præge dannelsen af identiteten hos adopterede med anden etnisk herkomst. Både gennem den umiddelbare kontakt mellem barnet og det omgivende samfund, og indirekte igennem den måde, som forældrene har valgt at tackle deres rolle som adoptivforældre på.

De kom med DC10

I "De kom med DC10" forsøger jeg, at afdække disse 2 emner ud fra en sociologisk vinkel. Gennem dette arbejde kom jeg tæt på 20 adopterede, med 20 forskellige historier. Disse interviews har jeg siden analyseret og sammenholdt med bl.a. David Kirks sociologiske forskning på området¹.

Udover at være adopterede har gruppen af interviewpersoner det tilfælles, at de alle har en anden etnisk baggrund end kaukasiske (dansk). Dette forhold valgte jeg fordi det i dette perspektiv bliver synligt, at her er tale om adoption. Ikke kun for de involverede, men også for omgivelserne. Dermed udgør dette afgrænsede felt indenfor adoption et interessant sociologisk studie, der bringer mange forskellige normer i spil. For selvom vi taler åbent om det "at adoptere", så er der stadig en del tabulagte emner forbundet med adoption.

Synliggørelse

Det første område er den synliggø-

¹ David Kirk: "Delt skæbne", var faktisk den eneste rene sociologiske teoretiker, der havde beskæftiget sig med emnet, jeg kunne finde, da jeg ledte i faglitteratur-kataloget.

relse af adoptionen, som valget af et barn med anden etnisk baggrund betyder for forældrene og derigennem for barnet. Dernæst senere det omgivende samfunds betydning for barnets selvforståelse efterhånden som det vokser op, og bliver klar over, at han eller hun tilhører en minoritet, hvorfor det ikke er så let at finde rollemønstre, man kan identificere sig med.

Hanne udtrykker dette skisme meget fint, gennem denne fortælling om hendes barndom: *"Jeg kan huske da jeg var lille, da tegnede jeg altid. Jeg var meget glad for tegneserier, og der er mange af der heltinder, der er lyshårede i tegneserierne. Så dem sad jeg så og malede sorthårede. Smølfe fine fik også sort hår. Jeg synes, det var så strengt, og kunne også bedst lide Snehvide, fordi hun var sorthåret"*.

Så at man i virkeligheden nok ikke kan skille forældrepåvirkningen fra samfundspåvirkningen, er jeg klar over. For lige som børnene får redskaberne til at tackle livet med gennem forældrenes overlevering, vil forældrenes egne redskaber afspejle den måde, hvorved de opfatter det omgivende samfund på. Men på trods af denne noget komplicerede affære, har jeg forsøgt at italesætte nogle af de forhold, som 'danske børn' med 'et-ikke-dansk look' oplever, ud fra både en familiemæssig (forældre) betonet forståelse og ud fra et samfundsmæssigt perspektiv.

Forældrenes tackling af situationen er uden tvivl en af hjørnestenene i skabelsen af den unges selvforståelse som adopteret.

Som indledningen viste kunne den

Tilde, 3 år, født i Hunan, Kina.

forskul i svarene på de adopteredes lyst til selv at adoptere, faktisk aflæses i den måde, deres forældre har italesat deres egen situation i barndomshjemmet. Og resultatet er – det lille datamateriale til trods – meget enslydende. De hjem, hvor der er blevet talt åbent om adoptionen, er de hjem, hvor de fleste af de adopterede har givet udtryk for, at de ville overveje adoption som en mulighed.

Det er ifølge den canadiske sociolog David Kirk, ikke så mærkeligt. Kirk mener nemlig, at adoptivforældre i høj grad – ligesom alle andre – er præget af samfundets normer for, hvad der udgør en 'rigtig' familie.

Adoptivforældre som minoritetsgruppe

I normerne omkring familiestiftelse bliver adoptivforældrene ofte en marginal- eller minoritetsgruppe i forhold til majoriteten af 'naturlige/ biologiske' familiestiftelser. De løsningsmodeller der tilbydes barnløse par opfattes derfor pr. definition overfor normen, som en afvigelse fra denne. Uanset om man vælger kunstig befrugtning eller adoption (for manges vedkomne begge dele), er selve processen en hård oplevelse, hvor ens 'barnsløshed' pludselig bliver genstand for opmærksomhed hos mange udenforstående.

Det barnløse ægtepar skal på mange måder gå grueligt meget igennem, før de kan få deres børn: de skal undersøges af socialforvaltningen, af psykologen, helbredet skal tjekkes af lægen, økonomien, kærligheden og derved familiestabiliteten skal ligeledes være i orden, før man kan blive godkendt som adoptivforældre. På trods af disse trængsler og den (ofte) lange venten, så ligestilles denne form for familieforøgelse ikke med 'den naturlige' metode.

Derfor er der stadig mange mennesker i dag, især de der ikke har haft adoption tæt inde på livet, der opfatter adoption som det 'næstbedste' i forhold til det at lave et biologisk barn. De gældende samfundsnormer for 'familien' er da også, at kernefamilien består af en mand og kvinde, der flytter sammen/gifter sig og får børn sammen.

Ved at vælge at adoptere et barn fra en anden del af verden, med en anden etnisk oprindelse end adoptivforældrenes, bliver det for udenfor-

stående og i nogle tilfælde også internt i familien en evig påmindelse om, at forældrene ikke er de biologiske forældre. Og ud fra den gældende samfundsnorm om familiestiftelse, er denne type 'adoptionfamilie' heller ikke en 'normal' familie.

Alle interviewede i min undersøgelse gav dog udtryk for, at de havde et fint forhold til deres adoptivforældre nu i deres voksne år.

Så den regerende 'samfundsnorm for familiedefinition' har mindre at sige rent praksis i forhold til, hvordan adoptionfamilien ser sig selv. Men til gengæld er nogle af de ting, som vi forventer pr automatik er indeholdt i familielivet, ikke nogen selvfølge for de adopterede.

For på trods af at adoption er blevet mere 'dagligdags', som nogle af mine interviewpersoner udtrykker det, "alle kender en eller anden der er adopteret", så er der, som tidligere nævnt stadig nogle sider af adoptionens væsen, som er tabulagte.

Tabuerne drejer sig oftest om følelser mellem den adopterede og adoptionfamilien, men i tilfældet omkring adoption af børn med anden etnisk baggrund, træder et andet tabu i kraft. Vi har altså at gøre med tabuer, der arbejder på et indre og et ydre plan.

Barn og forældre ligner ikke hinanden

På det udvendige plan er det allerede fra barnsben klart for både det adopterede barn, forældrene og omgivelserne, at barn og forældre ikke ligner hinanden. Barnets bliver derfor igennem hele sin opvækst konfronteret med spørgsmål omkring hans eller hendes baggrund. Som Hanne udtrykte dette i interviewet: *"... og ligesådan med at være adopteret, så kan folk godt finde på at komme med nogle meget personlige spørgsmål, som jeg ikke rigtig synes, kommer dem ved overhovedet. Når de ikke engang er nogle, man kender godt. Jeg sidder ikke og spørger dem, hvordan deres forhold er til deres forældre"*.

Denne frembrusen i hvad der ellers anses for at være samtaler, der er forbeholdt intimsfæren, bliver italesat allerede fra en tidlig alder, ligesom mange af forældrene med adopterede børn sikkert kan fortælle skægt historier. Mine forældre kan stadig huske en episode, hvor de stolte kom gående ned af gaden med mig i barnevognen, og en ældre dame kigge-

de ned og fik øje på det sorte hår og brune øjne. Hvorefter hun lidt forundret fik spurgt mine forældre ”mon hun nu kan tale dansk, når hun bliver større?”. Unødvendigt at sige, at mine forældre stadig griner af den historie, men at den samtidig også med al tydelighed udstiller, at de ikke er de ’rigtige’ biologiske forældre til mig.

Så samtidig med denne konstante italesættelse af historien som adopteret, betyder de evige spørgsmål også en stadig påmindelse om, at den adopterede bærer på en anden etnisk baggrund. Og på samme tid er de adopterede helt danske af sind. Det vil sige værdier, normer og moral er alle dele, de har fået med af deres forældre, og derved er blevet lige så dansk, som deres lyshårede og blåøjede klassekammerater. Dette forhold skaber en problematik, der er helt enestående for adopterede med anden etnisk baggrund. For uanset hvor dansk man føler sig, eller hvor meget omgivelserne fortæller, at man ’er dansk’, så vil man altid blive mindet om, at man ikke ser dansk ud. Som Cloe sagde i sit interview: ”*jeg så jo virkelig anderledes ud og jeg havde ikke engang opfattet mig selv sådan, fordi der er jo sådan et tabu omkring adoptivbørn, at ”de bare er så danske”, ”de er bare så super danske”, og man skal virkelig... folk de gør sig utroblig umage med at fortælle en, hvor dansk man er. Og selvfølgelig når man kun ser danske mennesker omkring sig, og der jo ikke er så mange asiatiske ansigter, så identificere du dig jo med danske popstjerner, eller med danskere eller... hele attituden omkring det.*”

Man er altså både-og, dansk set med samfundets øjne. Den iboende problematik er dog primært, at det omgivende samfund ikke har nogle rollemønstre i medierne (Udover forhenværende prinsesse Alexandra), som kan tjene som forbilleder for de unge adopterede, der vokser op med et anderledes udseende.

Hvad kan man gøre som forældre

Så hvad kan man så gøre, som forældre for at sikre, at ens barn kommer til at vokse op med et naturligt forhold til sin etniske baggrund? Og dermed også forsøge at give en så stærk og bedre rustet platform at skabe sin identitet ud fra.

Mine analyseresultater ligner Kirks. Uden at have spurgt direkte til det,

To glade nisser. Kathrine, født i Trichy i Sydindien, og Niklas, født i Burgas, Bulgarien.

ses det tydeligt, at de børn der kommer fra hjem, hvor man har talt åbent om adoptionen, har et mere afslappet forhold til deres situation. Cloe som må siges at komme fra et såkaldt ’middel-åbent-hjem’, formulerede dette sådan: ”*..for fordi jeg husker det ikke som om, de har været undvigende, men jeg kan jo godt se, efter jeg er blevet ældre, at det har været meget, meget, meget svært for dem at skulle svare på... og jeg tror, et barn tilpasser sig deres forældre, så hvis de [børnene] ved, at det her det er ikke så fedt at snakke om for mor og far, så vælger de måske ikke at tage det op så tit..*”

Ved ikke at gøre adoptionen til et naturligt emne, der kan tages op af barnet så tit det ønsker, kommer barnet mere eller mindre ubevidst til at undertrykke sine spørgsmål om det og dermed i sidste ende den side af sin identitet.

Omvendt betyder det heller ikke, at åbenhed omkring adoption i hjemmet er lig med et barn, der ikke har andet i hovedet. Hanne sagde for eksempel om sine biologiske forældre: ”*..jeg har aldrig, det har ikke været sådan noget, der virkelig pressede eller noget. Jeg har været lidt nysgerrig, det kunne være rigtig sjovt at se dem, se hvordan de så ud og hvordan – om man lignede dem eller et eller andet. Men det har ikke været noget behov på den måde, andet end det havde været sjovt..*”

Kirk mener, at den bedste måde at komme frem til åbenheden – fordi den kan være svær og gøre ondt at

skulle italesætte, både for børn og forældre – vil være at finde sammen med andre ligestillede. Ligesom flere af de interviewede i opgaven var inde på, så er der flere og flere, der kender en eller anden, der er adopteret. Og det med at kunne dele skæbnefællesskab, både for de adopterede og i ligeså høj grad for adoptivforældrene, gør at det i stedet for at føles som et brud på normen omkring familiestiftelse, vil styrke følelsen af, at det er en naturlig og rigtig måde at forøge familien på.

Det vil med andre ord, højt sandsynligt styrke både barn og forældre, fordi de kan spejle sig i ligesindede. Dermed kan det også blive lettere at bringe ømtålelige emner på banen under middagen, da man pludselig har kendskab til andre historier, man kan bruge til at italesætte egne problemstillinger med.

Derfor synes jeg også, at det er godt at se populære tv-serier som ”Sex and the City” og ”Desperat Housewives” tage emnet barnløshed og de dertil eksisterende muligheder for at løse denne problemstilling op. Udover at gøre det mere ’legalt’ at tale om disse ting, betyder tv-seriernes behandling af emnerne også, at løsningsmodeller som adoption bliver bredere accepteret i samfundet. Race vil derimod nok altid været et emne, men netop ved at dyrke fællesskabet med ligesindede, kan børnene spejle sig i hinanden, og derigennem finde trykthed i egen ”anderledeshed”. □

Ventet med længsel

VENTET MED LÆNGSEL: ADOPTIVFORÆLDRE FORTÆLLER

(2006), redaktør: **Kim Skoglund**

Svensk titel: Efterlängtat: Adoptivföräldrar berättar

Forglag: Mareld (www.mareld.se)

ISBN: 9188872777

Sider: 211

*Af Hanna Sofia Jung Johansson
oversat fra svensk af Heidi Senderovitz*

I Skoglunds antologi tegner 18 adoptivforældre deres billede af international adoption. De medvirkende har adopteret mindst et barn fra en række forskellige lande, primært Sydkorea. Hvordan ser de medvirkende adoptivforældre på adoption ud fra et 20-, 30- og 40 års perspektiv?

Fleere af teksterne handler om problemer i forbindelse med international adoption. Et par af teksterne handler om adopterede, som ikke har kunnet tilpasse sig i deres nye liv. For eksempel berører Gretasdotter & Nilsson i teksten "Hyong Soo – Klart vand" den indre smerte, som deres søn har store problemer med i sit liv samt om den lange kamp for, at sønnen kan få den nødvendige hjælp. En lignende historie fortæller Hammarstöm & Ternström om deres adoptivdatter i "Elins historie". End ikke selvmord viger bogen tilbage for. Både Ferms ("Set fra en mors perspektiv") og Åströms ("At fravælge livet") tekster beskriver på personlig vis kampen for deres adoptiv sønner, deres selvmord og livet bagefter. En tekst, der virkelig griber mig, er Demingers "Et grænseløst forældreskab", hvor han reflekterer både over racisme, når børnene bliver store, og over hvordan børnebørn påvirkes af, at deres forældre er internationalt adopterede.

Jeg savner information om, hvordan de medvirkende er blevet valgt ud. Derudover savner jeg en større selvrefleksion hos en del af forfatterne, f.eks. i Swartz's tekst "Kære datter!" Jeg forbavses over, at hun skyder så stor en del af skylden for deres dårlige forhold over på datteren. Et andet eksempel er Lovéns tekst "Dukken blev tilbage i det andet hus", da hun opdager, at adoptivdatteren er blevet bortadopteret på et uetisk grundlag. Burde ikke alle adoptivforældres skræk være, at barnet i virkeligheden ikke var forladt? I stedet nøjes Lovén med at konstatere, at den biologiske mor har snydt sit barn.

I flere af teksterne savner jeg refleksion over, hvordan de medvirkende tror, at adopterede er blevet påvirket af adoptivforældrenes ønsker og forestillinger som f.eks. "Ville redde et ulandsbarn" og "Ønsket om en farverig familie". Men teksterne tegner dog et billede i mange facetter af adoptivforældrenes syn på adoption.

Skoglunds erfaring med at være indvandrer, psykiater, psykoanalytiker og engageret i international adoption fremgår tydeligt i slutningen af bogen. Hendes tekst tager udgangspunkt i den kursusvirksomhed om adoption for Korea-familier, som hun medvirkede i i 1970'erne. Hun berører blandt andet spørgsmål som adopteredes dobbelte arv (gener og socialisering), risiko for depression, angst for at blive svig-

tet, tanker om de biologiske forældre, tilknytningsproblemer, adopteredes kamp for at skabe deres egen identitet, livet som adopteret i samfundet, søgning efter rødder, traumer som adopterede kan rammes af, og adopteredes egen rolle som forældre.

I bogen findes også en kort fakta-tekst om international adoption til Sverige skrevet af Lovisa Sammarco, selv adopteret fra Sydkorea og ansat ved myndighederne for internationale adoptioner. Bogen slutter med et kort kapitel med diverse referencer.

Desværre indeholder bogen en del stavfejl, orddelingsfejl og dårlige ombyrninger. Trods det er bogen værd at læse, da det er usædvanligt med bøger, hvor mere erfarne adoptivforældre giver deres syn på adoption. Jeg kan varmt anbefale den til både adoptivforældre og kommende adoptivforældre såvel som til adoptionsformidlere og professionelle, der kommer i kontakt med internationalt adopterede, idet bogen indeholder megen samlet kundskab og giver et godt billede af international adoption ud fra et 40-årigt perspektiv. De, der udelukkende vil læse solskins-historier, bør dog se sig om efter en anden bog om adoption. □

Fakta om redaktøren:

Kim Skoglund er indvandrer fra Sydkorea, psykiater og psykoanalytiker. Skoglund kom til Sverige fra Sydkorea i 1962 og har igennem 30 år arbejdet med adopterede og adoptivforældre. Hun er desuden æresmedlem i "Adoptererede Koreaners Förening".

© Hanna Sofia Jung Johansson, adopteret fra Sydkorea i 1976. Hanna Sofia er sekretær i Korean @dopteers Worldwide. Hun er bl.a.

medredaktør til "Fra det Fjerne Øst til det Hvide Nord: En antologi av skandinaver adoptert fra Korea" (2006). I øjeblikket arbejder hun som projektredaktør med "Defining Lives, Remembering Pathways: An Asian Adoptee Anthology, Vol. 1: Family" (2007) (kommende), Korean @dopteers Worldwide & Truepeny Publishing Company. Læs mere om bøgerne på: <http://www.koreanadoptees.net/Truepeny/Truepeny.htm>.

Møde om Post adoption service

Den 31. oktober var Adoption og Samfund inviteret til møde i Familieministeriet omhandlende Post adoption service (PAS). Mødet havde afsæt i de 13 millioner, der over Satsmidlerne i finansloven er afsat til et 4 årigt forsøg med PAS.

Af Inge Fabricius

På mødet deltog 4 kontorchefer og 1 vicedirektør for de nye statsforvaltninger, som fremover skal varetage adoptionsområdet, 1 repræsentant fra Indenrigsministeriet, Direktør for Familiestyrelsen Dorrit Sylvest Nielsen, Sekretariatschef for Adoptionsnævnet Trine Hede, Specialkonsulent for adoptionsområdet Hanne Kristiansen, samt Adoption og Samfund repræsenteret ved Pia Brandsnæs, Paul Jeppesen og undertegnede.

Mødet var meget positivt og en invitation til at bidrage med vores tanker og erfaringer. Dorrit Sylvest Nielsen skitserede de rammer, der var for de tildelte midler. Midlerne er afsat som støtte til de første 3 år efter hjemtagelse af barnet og skal sikre tilknytning mellem barn og forældre. Det er tanken, at Familieministeriet står for at søsætte projektet, og at de eksperter, der skal være, skal sikres et fælles udgangspunkt. Pengene er fordelt med 3 million om året, og der udover er der afsat _ million i 2009 og 2010 til evaluering. Pengene skal fordeles efter behov i de 5 statsforvaltninger.

Derefter var det op til os at fortælle, hvad vi mente var vigtigt. Her påpegede vi, at det var meget glæ-

På skiferie i Norge. Far, Jørgen Grønlund, med Sofus, 3 år, og Marius, 6 år, født i Colombia.

deligt, at der nu var afsat midler til PAS, men at vi gerne så, at de ikke blev begrænset til de første 3 år efter hjemtagelse. Vi understregede de problemer, der kan opstå både i puberteten og hos voksne adopterede og nødvendigheden af den hjælp, der her er brug for. Samtidig fastslog vi også vigtigheden af, at midlerne ikke kun kan bruges af forældrene, men at alle, der har kontakt med børnene, kan have brug for råd og vejledning. Her nævnte vi bl.a. institutioner og skoler. Samtidig påpegede vi også, at det ikke kun er psykologer, der er brug for, men f.eks. også sundhedsplejersker, talepædagoger og terapeuter, som har ekspertviden på området.

Dorrit Sylvest Nielsen var bestemt åben overfor muligheden for, at ikke alle midler var øremærket de første 3 år, men at som projektet var beskrevet, skulle de fleste penge øremærkes den først tid. Hun så også en mulighed for en åbning i forhold til, hvem der kunne få hjælp. Dog understregede hun, at der ikke ligefrem kunne bruges midler til uddannelse af f.eks.

pædagoger, men i konkrete sager kunne der vejledes.

Vi kom også ind på vigtigheden af, at få kortlagt hvor eksperterne er og hvordan de kan bruges af statsamterne. Der udover faldt snakken på vigtigheden af, at oplyse de kommende adoptanter om de muligheder, der nu er for hjælp, samt hvor vigtigt det er at hente hjælp, når der er problemer. Her blev der lagt vægt på sagsbehandlerne, kurssets og Adoption og Samfunds roller.

De bevirkede at vi kom ind på, hvordan de børnesagkyndige, der i forvejen arbejder omkring plejefamilier, evt. kunne uddannes til også at tilknyttes PAS. Det betød, at kontorcheferne pludselig blev opmærksomme på, at det skulle de have med i overvejelserne, nu hvor de sad og skulle ansætte folk.

Det hele står meget åbent, men Dorrit Sylvest Nielsen takkede for vores input og sagde, at vi var kommet med flere ting, som hun kunne se vigtigheden af. Nu afventer vi et udspil, men blev lovet, at Adoption og samfund fortsat vil være inddraget. □

Adoption med udvidet forsørgelsespligt?

Overvejelse over konsekvenserne af Højesterets afgørelse i børnetilskudssagen, konsekvenser, som rækker langt ud over spørgsmålet om særligt børnetilskud til børn af eneadoptanter.

Af Svend Bank Andreassen

Ved afgørelsen af 2. november 2006 i Højesteretssagen om særligt børnetilskud, mente tre af de fem dommere, at to forudsætninger skal være opfyldt for, at børn af eneadoptanter kan få særligt børnetilskud:

1) der skal før adoptionen have været en hvis tilknytning mellem barn og adoptant,

2) forældremyndighedsindehaveren skal være død inden adoptionen. Et mindretal på to dommere mente ikke, at der kun stilles krav om forudgående tilknytning, og de mente, at de dokumenterede forhold før adoptionen i den konkrete sag måtte sidestilles med opfyldelse af den anden forudsætning.

Dommen blev afsagt efter flertallet, og vi må derfor konstatere, at dansk retspraksis nu er sådan, at hvis der er tale om anonym fremmedadoption, kan særligt børnetilskud aldrig komme på tale til børn af eneadoptanter, uanset hvor meget eller hvor lidt man kan dokumentere om dødsfald i den oprindelige familie.

Dermed stadfæster Højesteret den diskrimination, der i praksis finder sted overfor børn af eneadoptanter – en diskrimination der er så

uacceptabel, at den i sig selv giver anledning til at foreningen nødvendigvis må forfølge sagen. En anden grund er, at usædvanligt tætte 3-2 afgørelse i sig selv viser, at retsgrundlaget på området er uklart. Selv om afgørelsen i sig selv kan siges at have skabt klarhed i den konkrete sag, har den ikke skabt klarhed over hele området – tværtimod må den siges at have sløret billedet kraftigt i forhold til forståelsen af retsvirkningen af en adoption.

Adoptionens retsvirkning

Hele formålet med adoption er for mig at se at sikre de berørte børn de bedst mulige opvækst- og livsvilkår. Grundtanken er, at dette sker bedst ved at sørge for, at de får mulighed for at vokse op som et fuldgyldigt medlem af en familie på helt samme vilkår som andre. En vellykket adoption kræver en lang række forhold af bl.a. social og psy-

Olivia, 2 år og 7 mdr. Hentet i Kina.

Ida, 3 år, hjælper julemanden.

kologisk karakter opfyldt. Men den forudsætter også at adoptivbarnet retsligt anerkendes som ligeværdigt medlem af familien, og at familien retsligt anerkendes som en ligeværdig del af samfundet – både som enkeltindivider og som familie.

Derfor er bestemmelserne i adoptionslovens i §16 om retsvirkningen af en adoption så centrale. Her bestemmes at retsforholdet til den oprindelige familie bortfalder ved adoptionen, og at barnet i stedet indtræder i et helt tilsvarende retsforhold til adoptivfamilien.

Efter sin ordlyd regulerer §16 kun direkte forholdet mellem adopteret, adoptivfamilie og den oprindelige familie og den kunne derfor godt tolkes snævert familie- og arveretligt. Det har dog altid været min og foreningens opfattelse at den skal tolkes meget bredere, så al lovgivning der vedrører barn, forælder og familie umiddelbart også skulle gælde for adopteret, adoptant og adoptivfamilie med mindre der udtrykkeligt er fastlagt noget andet. Som det kom frem under Højesterets-sagen var det også lovgivers oprindelige tanke – en tanke som kan spores helt tilbage til en kommissionsbetænkning fra 1913, se rammen.

Hvis bestemmelsen ikke skulle tolkes bredt, ville Folketinget i hver eneste lovgivningsarbejde om børn, forældre og familier være nødt til

at forholde sig specifikt til om lovgivningen også skal gælde adoptivbørn, -forældre og -familier. Så ville det f.eks. ikke være nok, at folkeskoleloven bestemmer, at forældre har krav på at deres børn optages i folkeskolen. Så skulle der eksplicit stå, om adoptanter har krav på at deres adoptivbørn optages. Tilsvarende eksempler kan man finde mange, mange steder rundt omkring i dansk lovgivning. Derfor er den brede tolkning også for lovgiver en særdeles praktisk fortolkning.

Men højesteretsdommerne nævner ikke med ét ord §16 i deres overvejelser. Sammenholdt med det særlige børnetilskuds historie efterlader det gyldigheden af den brede tolkning som et stort åbent spørgsmål. Det er nu særdeles uklart, hvordan bestemmelsen kan og skal fortolkes.

Det særlige børnetilskuds historie

Allerede da børnetilskudsloven oprindeligt blev vedtaget i 1966 indeholdt den bestemmelser om, at særligt børnetilskud kunne ydes i en række nærmere specificerede tilfælde, heriblandt de tilfælde der i dag findes som lovens §4 stk 3, nr. 1 og 2:

1. når faderskabet til barnet ikke er fastslået
2. når kun en af barnets forældre lever

Derimod var hverken det nuværen-

de nr. 3 eller andre adoptionspecifikke tilfælde omtalt. For at forstå den oprindelige børnetilskudslov i forhold til adoptiv-familier er vi derfor nødt til at sammenholde den med adoptionslovens §16. Gør man det, og anvender man den brede fortolkning af §16 i forhold til et barn af en eneadoptant, er det meget svært at se andet end, at dette barn måtte være berettiget til særligt børnetilskud efter nr. 2. Et barn af en eneadoptant har kun én forælder, ergo lever kun én af barnets forældre.

Men så sker der i 1973 det, at Folketinget ændrer børnetilskudsloven og tilføjer et nyt punkt 3 til listen over tilfælde, hvor man kan få særligt børnetilskud:

3. når barnet, efter at forældremyndighedens indehaver er død, adopteres af dennes ægtefælle, eller af en enlig person

Hvorfor gør Folketinget det? Hvis alle børn af eneadoptanter kan få særligt børnetilskud efter nr. 2 er det nye nr. 3 jo helt overflødigt. Man kunne overveje om det fra Folketingets side var en bevidst indskrænkning af adopteredes ret til særligt børnetilskud, men ser man på lovbemærkningerne er det nærmest det stik modsatte.

Tilsyneladende havde der i administrativ praksis, i ministeriet og i Folketinget bredt sig den opfattelse at børn af eneadoptanter ikke var berettiget til særligt børnetilskud. Det ønskede Folketinget så at ændre, så det alligevel lod sig gøre i de i nr. 3 angivne tilfælde. Men hvordan kunne denne praksis og opfattelse være opstået? For mig at se kan det kun lade sig gøre, hvis adoptionslovens §16 alligevel ikke skal tolkes så bredt som vi har troet?

Vi havde håbet at Højesteret ville rette op på denne fejl og fastslå, at børn af eneadoptanter lige fra vedtagelsen af den oprindelige børnetilskudslov var berettiget til særligt børnetilskud. Men Højesteret valgte altså slet ikke at tage stilling til dette spørgsmål, men kun at forholde sig til nr.1-3 som en helhed, sådan som de ser ud i dag.

Udvidet forsørgelsepligt?

Baggrunden for den praksis og opfattelse der altså herskede før nr. 3 blev indført er belyst nærmere i bemærkningerne til lovforslag af 13. april 1973, hvor der står at barnet ved adoptionen afskæres fra særligt børnetilskud fordi ”adoptanten efter reglerne i adoptionsloven antager det fulde ansvar for barnets forsørgelse”.

Hvor forudsætningen om fuldt ansvar for forsørgelse kommer fra er ubegribeligt, i hvert fald hvis den skal forstås som en særlig udvidet forsørgelsespligt sammenlignet med den alle forældre har. Retsforholdet mellem adopteret og adoptant – og dermed forsørgelsespligten – er i adoptionsloven ene og alene reguleret i den allerede nævnte §16.

Og reglerne er klare: Retsforholdet er det samme som mellem forældre og barn. Hverken mere eller mindre. Der står intet om særlig udvidet forsørgelsespligt. Der står intet om, at forældrene på egne eller barnets vegne fraskriver sig retten til almindelige offentlige ydelser. Og der står intet om hvilke ydelser det i givet fald skulle være gældende for. Så hvorfor er det kun lige netop det særlige børnetilskud det omfatter og ikke andre ydelser som ordinært og udvidet børnetilskud og børnefamilieydelse?

Det ligner en gang juridisk mismask uden nogen sammenhæng.

De har selv valgt det!

Ser vi bort fra juraen og kigger på de politiske argumenter, er det vægtigste argument vi har mødt imod særligt børnetilskud til børn af eneadoptanter at ”de har selv valgt det”. I og for sig er det ikke et helt urimeligt synspunkt, at hvis man bevidst vælger at blive eneforsørger må man også i højere grad bære den økonomiske omkostning end de der ufrivilligt bliver eneforsørger. Men det er bare ikke den skelnen man gør i børnetilskudslo-

Adoptionsudvalgets betænkning nr. 624, 1971, s.31 om betydningen af adoptionslovens §16: Udvalget finder dog i denne forbindelse anledning til at henvise til bemærkningerne i kommissionsbetænkningen af 1913, s.40: ”Selvom nu nærværende lovudkast i og for sig kun omhandler adoptionens privatretlige virkninger, får den omstændighed, at en sådan almindelig grundsætning er udtalt i den særlige adoptionslov, dog den betydning, at den derved giver en rettesnor for, hvorledes der i andre forhold må ses på adoption, så at bestemmelserne i de specielle love, ... vil finde tilsvarende anvendelse for adoptivbørn, for så vidt de deromhandlede retsforhold findes på tilsvarende måde at kunne føres fra forældre og børn over på adoptivforældre og adoptivbørn, og for så vidt der ikke findes afvigende positive bestemmelser. Særlige regler om adoptivbørn i alle disse specielle forhold er derfor overflødige.”

ven. I stedet piller man en særlig form for familiestiftelse ud, nemlig den der dannes ved eneoption. Kun lige ved den form for familiestiftelse kan børn af eneforsørger ikke få tilskuddet.

Der findes mange andre eneforsørger som bevidst har valgt at blive dette. Faktisk er det vel i dag sådan, at kun de der er blevet eneforsørger på grund af dødsfald med sikkerhed er blevet det ufrivilligt. Det er vel ikke helt urimeligt at antage, at i dagens Danmark har en ganske stor del af de øvrige eneforsørger selv valgt at blive det, selv om de måske ikke lige har planlagt at blive gravid, og selv om der stadig findes nogle der er af etiske, religiøse eller andre grunde er imod brug af midler til forebyggelse eller afbrydelse af graviditet.

Og i hvert fald ved vi, at en hel del direkte planlægger at blive gravide og få børn, hvad enten det sker ved naturmetoden eller ved insemination. Selv om lægers medvirken ved insemination af enlige ikke i en periode fra 1997 ikke har været tilladt har de jo fundet andre veje. Alene på Nina Storcks klinik er 131 enlige kvinder i den periode blevet mødre. Fra 1. januar 2007 bliver lægers medvirken igen tilladt, og behandlingen tilbydes oven i købet gratis i det offentlige system.

Endelig kan man spørge sig, hvem det egentlig er det der har valgt? Det er i hvert fald ikke det adopterede barn, for hvem adoptionen så absolut må betragtes som det der kaldes en social begivenhed. Og det fremgår klart af loven at børnetilskuddet er en ydelse til barnet, selv om den selvfølgelig udbetales til værger og i praksis kommer hele familien til gavn.

Hvad nu

Uanset hvordan man vender og drejer det, er det ikke til at komme uden om at den nu cementerede retspraksis indebærer en de facto diskrimination af børn af eneadoptanter.

Samtidig sår den måde reglerne om særligt børnetilskud er blevet til på den måde de forvaltes betydelig uklarhed om rækkevidden af retsvirkningsbestemmelserne i adoptionsloven.

I bund og grund kan Folketinget næppe leve med en så betydelig usikkerhed i lovgivningen – og næppe heller med en så åbenlys diskrimination. Adoption & Samfund kan i hvert fald med sikkerhed ikke acceptere det, så foreningen vil nu gøre hvad den kan for at hjælpe Folketinget med at få disse ting på plads. Dette vil givetvis kræve ændring af børnetilskudsloven, og måske også af adoptionslovens §16. □

Redaktionen ønsker alle en rigtig glædelig jul og et godt nytår

Sundhedsmæssige problemer hos adoptivbørn

Nyt dansk forskningsprojekt sætter fokus på adoptivbørns sundhedsstatus. Udenlandske undersøgelser tyder på, at familier, men særligt eneadoptanter, modtager børn med sundhedsmæssige problemer.

Af Maiken Skeem

Danmark modtog i perioden 1989 til 2005 i alt 9.166 udenlandske adoptivbørn. Det svarer til 572 børn årligt. Langt de fleste børn adopteres til par, men der er sket en markant stigning i godkendelsen af adoptioner til ene-adoptanter. Afsenderlandene har generelt en traditionel og konservativ opfattelse af familiemønstre, og nogle lande ønsker kun at bortadoptere et mindre antal børn til ene-adoptanter. Udenlandske undersøgelser peger på, at det fortrinsvis er "børn der

søger forældre", der tilbydes ene-adoptanter. Betegnelsen dækker over blandt andre større børn og børn med handicap. Om det også er tilfældet i Danmark ved man ikke med sikkerhed, men det vil være et af de områder, som et nyt dansk forskningsprojekt skal afdække. Bag projektet står Master of Public Health og forsker ved Københavns Universitets Institut for Folkesundhedsvidenskab, Merete Laubjerg og speciallæge Birgit H. Petersson.

Godt rustet til opgaven

Udenlandsk forskning viser, at adoptivbørn generelt, og især børn af ene-adoptanter, er mere syge og har flere besøg hos lægen end børn i biologiske kernefamilier. I Danmark er der ikke foretaget undersøgelser af adoptivbørns sundhedstilstand sammenlignet med sundhedstilstanden hos biologiske danske børn, men to danske undersøgelser peger i retning af, at adoptivbørnenes sundhedsstatus forværres, jo længere tid de tilbringer på institution før adoptionen, og at flere

børn har vanskeligheder også på langt sigt.

"I internationale artikler kan man læse, at ene-adoptanter, oftere end andre adoptanter, adopterer ældre børn, altså børn, der har været længere tid på institution, og dermed måske også børn med større traumer og flere sundhedsproblemer. Børn, som har tilbragt længere tid på en institution har været i kontakt med mange forskellige omsorgspersoner og kan derfor have svært ved at knytte bånd og udvise tillid," forklarer Merete Laubjerg. Men hun mener også, at der kan være fornuft i at ældre, måske omsorgssvigtede børn havner hos ene-adoptanter:

"Et hjem med en forælder, der har mange ressourcer, kan være særdels velegnet, da børn, som er omsorgssvigtede, har særligt brug for tæt kontakt til én forælder. Ene-adoptanter er ofte ældre, de har et højt følelsesmæssigt modent niveau, høj tolerance og er meget selvstændige. De er akkurat ligeså godt rustet til opgaven, som andre adoptivforældre," siger hun.

Et billede af en adoptionsgruppe. Alle børn er født i Indien.

Forskningsprojektet bygger på registerundersøgelser om sundheds- og sygdomsindikatorer hos udenlandske børn adopteret af ægtepar, udenlandske børn adopteret af ene-adoptanter og anonyme danske adoptivbørn. De forskellige grupper sammenlignes med danske børn af biologiske forældre.

Registerundersøgelsen følges op af en mindre spørgeskemaundersøgelse.

Spørgsmål, som belyses i forskningsprojektet:

Er der markant forskel på sundhedsstatus og tilgang til sundhedsvæsenet hos internationalt adop-

terede børn sammenlignet med danske adoptivbørn og danske biologiske børn? I bekræftende fald hvordan?

Er der markant forskel på sundhedsstatus og tilgang til sundhedsvæsenet blandt de to typer internationalt adopterede børn (børn adopteret af kernefamilier og børn adopteret af ene-adoptanter)?

Svarer barnets forud opgivne alder, højde, vægt, vaccinationer, reaktion på traumer og den generelle sundhedsstatus til den faktiske situation ved ankomsten hos de børn, der kommer fra udlandet?

Er adoptivfamiliernes sundhedsadfærd markant anderledes påvirket af at modtage et adoptivbarn end biologiske forældre af at modtage et eget biologisk barn?

Det er forventningen, at tilstrækkelige forskningsmidler er modtaget ved årets udgang, så der for alvor kan komme skub i forskningen i 2007.

For flere informationer om forskningsprojektet kontakt Merete Laubjerg: m.laubjerg@pubhealth.ku.dk

Kilde: Artikel af MPH Merete Laubjerg og speciallæge Birgit H. Petersson i Ugeskrift for læger, 2006.

Sundhedstilstand ved ankomsten

Forskningsprojektets formål er også at afdække adoptivbørnenes sundhedstilstand ved ankomsten til Danmark. Der findes i dag ingen data, som siger noget om, hvorvidt børnene ved ankomsten har en sundhedsstatus, der er dårligere end forventet, eller om børn, der adopteres til ene-adoptanter har en dårligere sundhedsstatus ved ankomst end børn, der adopteres ind i kernefamilier.

"I afsenderlandet, når et barn er indstillet til adoption, udredes dets psykiske og fysiske sundhedstilstand. Oplysningerne gennemses af en børnelæge i Danmark, inden de videregives til adoptivforældrene. Men hvorvidt der er overensstemmelse mellem oplysningerne og barnets faktiske sundhedstilstand ved ankomsten er uklar," forklarer Merete Laubjerg. "Der kan være overraskelser i forhold til alder. Børnene kan være ældre end beskrevet. Desuden ser man ofte fejl- og underernæring med sårbarhed overfor infektioner til følge. Der er ofte tiknytningsproblemer, og børnene kan være motorisk og sprogligt underudviklede i forhold til deres alder," forklarer hun.

En samfundsopgave

I modtagerlandet fokuserer man primært på at undersøge forældrenes sociale og sundhedsmæssige forhold og deres evne til at nære omsorg for og elske barnet, men det

er ikke tilstrækkeligt, mener Merete Laubjerg.

"Kærlighed i hjemmet er vigtigt, men alligevel ikke nok til at sikre adoptivbarnet en sund og god opvækst. Samfundet har også et ansvar for at imødekomme de særlige problemer og udfordringer, som adoptivbørn og adoptivforældre bliver konfronteret med," siger hun. "Det er væsentligt for forældrene, men også for samfundet at vide hvilke børn, der kommer til landet, hvad deres sundhedsstatus er, og hvilke problemer og udfordringer, der kan opstå, så man kan foretage de nødvendige foranstaltninger i forbindelse med forebyggelse og behandling. For eksempel er det vigtigt, at de fagpersoner, som børnene og adoptivfamilierne er i berøring med, er klædt godt nok på til opgaven. Det gælder læger og speciallæger, sundhedsplejersker, personale i daginstitutioner og fritidshjem og senere i skolen. Det er i høj grad også en samfundsopgave at hjælpe adoptivbørnene og deres familier til at få et harmonisk livsforløb. Hjælpen er især tiltrængt for de børn, som har en traumatisk baggrund. Erfaringer viser, at jo bedre barnet kender sin egen historie, jo mere fortrolig bliver det med sin nuværende situation," pointerer Merete Laubjerg.

Anonym adoption

For adoptivbarnet er der tale om et dybt og uretfærdigt svigt fra den

biologiske mors side, uanset årsagen til svigtet. For den biologiske mor er der tale om et vedvarende, uforglemmeligt savn, og for de barnløse forældre et ønske om at få et barn for enhver pris. Dilemmaet udelukker ikke, at der oftest opstår stærke bånd mellem adoptivforældre og adoptivbørn, men det ville gavne alle parter, særligt barnet, hvis de nuværende regler om anonym adoption blev lempet, mener Merete Laubjerg.

"Det er ikke hensigtsmæssigt med anonyme adoptioner. Hvis moderen ved hvor barnet er, og barnet har kendskab til den biologiske mor er, viser erfaringerne, at begge parter er mere psykisk stabile. Måske vil behovet for at opsøge de biologiske forældre aldrig opstå. Når barnet ikke har kendskab til sin oprindelse, kan identitetsproblemerne i puberteten for mange adoptivbørn blive uoverstigelige. Barnet kan opleve en indre konflikt om, hvorvidt det skal identificere sig med sin adoptivfamilie eller være solidarisk med sin biologiske familie, som ofte kommer fra et helt andet miljø. Er det ikke muligt at bibeholde kontakten til afsenderlandet og den biologiske familie, er det vigtigt for barnet at kende baggrunden for separationen. Adoptivbørnene kan på den måde bygge på deres rødder og baggrund og derved vende deres svagheder til styrker," siger Merete Laubjerg. □

Tilbage til Indien

Vi er en familie med far, mor og Maja 13 år. Maja er adopteret fra Mumbai i Indien. Vi tog i november 2004 til Indien på en fem ugers rejse, ikke specielt for at opsøge rødder, men mere for at rejse og opleve Indien. Vi har tidligere været på 14 dages rejse til Goa, da Maja var 7 år, men ikke været ned for at hente Maja. Hun blev dengang bragt til Danmark som 11 måneder gammel, hvor vi så stod i lufthavnen og modtog vores dejlige datter. Vi har gennem et stykke tid skrevet på denne lille artikel. Måske kan den inspirere andre.

Maja starter med at fortælle om sit første møde med Delhi, hvortil vi ankom først på natten.

"Da vi kom til New Delhi om aftenen, jamen, så blev vi anbragt på et lille ussel hotel, hvor væggene som var lyserøde skallede lidt og døren ikke lige var til at låse. Den fixede mor med bøjle fra skabet. Jeg følte det var et skodhus, hvor vi skulle opholde sig. Det værste jeg nogensinde havde set. Næste dag, da vi havde sovet, skulle vi ud og finde et sted og spise morgenmad. På gaden stod to køer, og der var en masse affald. Men vi fandt et fint sted og spise. Vi tog derpå på byrundtur. Men det sjove er, at jeg kom til at hygge mig sådan på hotellet, for vi havde bare det bedste værelse; tagværelse med eget bad, og stor tagterrasse med udsigt over andre tagterasser, hvor vi kunne se, hvordan et hjem så ud i Indien. Her boede hele familier på taget. Der var et andet tagværelse på hotellet, og der boede nogle, der var ved at lære at spille tablas, sådan nogle indiske trommer. Det var bare hyggeligt.

Hvordan var det at se Indien, dit hjemland? Hvad tænkte du?

Det gjorde indtryk at se mit hjemland og se at selvom man er fattig, betyder det jo ikke at du har et dårligt liv. Det var nok at se på gadelivet, især omkring hotellet. At se dem der kom og solgte æg, dem der åbnede de små butikker, dem der boede på gaden, dem der lavede te til inderne på små bål på gaden, børnene der legede – og tisede – på taget på huset overfor hotellet. Du kan godt kan levet et glad og lykkeligt liv, selvom du ikke har mange penge. Du kan bo på et tag, se køerne på gaden og selvom folk har pissetravlt (!), respekterer folk, at "her er en hellig ko".

Efter Delhi, hvad lavede I så?

10 dages rundtur i Rajasthan, hvor vi var i Jaipur, Bikaner, Jaisalmer, Puskar, Agra, Jodpur.

Hvordan kom I rundt

Vi kørte i bil med chauffør. Han hed Prakas og var fra Nepal. Han var virkelig sød og snakkede godt engelsk.

Hvad synes du om køreturen?

Det tog lang tid, nogle gange kørte vi 4 timer.

Hvordan var det at køre dernede?

Man kører jo bare, er der et lille hul, hvor du kan komme ind med bilen,

så kører du. Man dytter til lastbilerne og de vinker en frem. Der er busser, der mangler døre, folk der hænger ud af busserne. Nogle lastbiler fyldte helt vildt, fordi de var lastet med hø og risskaller. Jeg har aldrig set så store lastbiler. Og så var der tuk-tukker, æsler, geder, elefanter, dromedarer, køer, knalserter, fodgængere, cyklister...

Vil du fortælle noget specielt fra rundturen?

I Jaisalmer boede vi i ørkenen på et lille ørkenhotel med 4 værelser. Husene var lavet af tørret ko-lort og der var stråtag. Det var rigtig flot lavet. Kl. 16.00 skulle vi ud at ride på kamel. Vi fik kamelchauffør (haha), og jeg fik en ung mand, der sang undervejs. Far fik vores chauffør fra bilen og mor en anden kameldriver. Så red vi ud i ørkenen. Vi så solnedgang over ørkenen og det var bare så flot. Vi spiste om aftenen under stjernerne i ørkenen på vores lille hotel.

Vi var også i byen Puskar, Her boede vi på et hotel i udkanten af byen med en flot udsigt til bjergene. Vores chauffør kørte os om eftermiddagen ind til byen. Vi gik ned af en lang hovedgade med alt fra geder til gamle hippier og en masse tatoveringsbutikker, et tysk bageri osv. Det var svært at komme ned til den sø, der gør Puskar til en hellig by, for her var en gammel

Kameltur. Kamelen ser lidt uwillig ud.

Ørken. Her er da plads til at tænke.

hippie, der var ret skør, og som hele tiden ville tale til os om Ragnarok og menneskers endeligt. Vi kom dog fra ham og så kom den næste bare...så vi fik ikke set ret meget sø, men drak kakao på det tyske bageri og nåede også at passe en cd-butik 10 minutter, fordi ejeren lige skulle noget...

Hvad så du ellers på turen? Så du Taj Majhal?

Vi så Taj Majhal. Det var rigtig flot. Vi var der allerede kl. 6 om morgenen, så vi så solopgangen. Det var bare så flot i marmor. Det var meningen at der skulle have været bygget et sort Taj Majhal på den anden side af floden, det ville have været så flot.

Sådan sluttede rundturen i Rajastan og derpå fløj vi til Kerala i Sydin-dien. Vi havde hjemmefra booket et dejligt sted, hvor der var swimmingpool, i den lille strandby Varkala. Vi havde booket med swimmingpool, da det i turguiderne lød som om havet var ret kraftigt her. Vi kunne nu udmærket bade, men nød da også swimmingpoolen, hvor vi kunne ligge på ryggen og kigge op i palmerne. Vi boede her i 8 dage og nød bare at dase, gå ture, bade, finde små stamrestauranter

som f.eks. Little Tibet, hvor vi spiste morgenmad hver dag med udsigt til stranden.

Maja fortæller:

Altså jeg havde fået lidt lektier med hjemmefra og vi sad så på Little Tibet og læste lektier, mens jeg øvede tabeller, spiste pandekager og lavede andre lektier. Jeg skulle f.eks. lave dagbog. Det var fedt i Varkala, slappe helt af og ingen tidsfornemmelse.

Efter Varkala kørte vi med taxi længere nord på og her skulle vi bo homestay, dvs. at vi boede hos en familie, der lejede værelser ud. Vi boede på to forskellige steder og det kan virkelig anbefales. Maja har senere udvekslet emails med den ene familie for at få oplysninger om Tsunamien til et projekt. Vi boede på en lille ø i floddeltaet omkring Allepey, hvor der ingen biler var, og hvor al transport i området foregik pr. gåben eller små både, motorbåde, sivbåde eller en enkelt cykel. Her boede vi med udsigt til rismarker og floden. Vi sejlede ture i familiens båd, hvor Joe stagede os frem. Joe gik også ture med os og fortalte om livet på øen, skolesystemerne osv hvad vi ellers kunne tænke os at vide. Helt fantastisk var

det til Diwali, en indisk hinduistisk lysfest, hvor vi i båd gled forbi huse, der var illuminerede af levende lys, folkeoptog der kom syngende og spillende, mens mørket faldt på. Det var stort.

Vi sluttede vores indienstur i Mumbai, Majas by. Maja fortæller:

Mumbai er en fed by. Den ligner lidt London, tror jeg, med dobbelt-dækkerbusser i rødt. Du kan se alt, hvad du vil; museer, boghandlere på gaden og mange caféer. Vi så også mit børnehjem Balvikas. Det var ikke den helt store oplevelse, men det var da sjovt at se. (Det var en kort rundvisning, og det var helt fint at se). Jeg ved ikke hvad jeg havde forventet, men det at være i Indien var det fedeste, mere end børnehjemmet.

Kan du anbefale Indien til andre?

Det kan jeg – Indien er et fedt land og jeg synes man skal se sit hjemland. Fordi det er godt at se, hvad du kunne være blevet, f.eks. gadebarn – og bare se, hvordan Inderne ser ud, hvad de spiser, og hvordan der lugter. Jeg kan bare sige "Prøv det!".

Se evt. billeder på www.us3.dk/indien. □

Se her - Se her - Se her

Foreningen har udgivet nogle forskellige pjecer med mere som kan bestilles hos sekretæren.

Særligt skal benævnes pjecerne "Når adoptivbørn skal passes" og "Adoptivbarn i klassen" samt "Adopteret og voksen" og "Adoption, råd og vink".

Herudover har vi udgivet en "litteraturliste" (blad) samt en bog fra vores behandlerkonference 2003. Foredragene som blev holdt kan fås på DVD eller VHS.

Vi er ligeledes i besiddelse af en del ældre blade, især vores tema-blad om skolestart samt andre temanumre. Der henvises ligeledes til vores hjemmeside

www.adoption.dk

Her kan der også findes meget rådgivning og information.

Ovenstående materiale kan bestilles på sekretaer@adoptionogsamfund.dk.

ANNONCE:

RÅDGIVNING

Har I for mange konflikter, for lidt harmoni?

- er I bekymrede for tilknytningen - eller er der andre vanskeligheder, der skyldes jeres specielle situation som adoptivfamilie?

Få hjælp til et positivt og udviklende samspil med jeres børn.

Annette Møller

seminarielektor og marte meo terapeut

annetemoeller@gmail.com

Tlf. 40 10 35 97

ANNONCE:

Velkommen i Adoptionsbogklubben

På opfordring af flere kunder har jeg hermed oprettet en bogklub, som tilbyder bøger med tilknytning til adoption, på dansk med rabat - eller kald det en fælles indkøbsforening!

For at blive medlem skal du købe 6 (ud af 12 valgbare) bøger, som du får til en samlet pris af kr. 997,00 (værdi op til kr. 1376,00) ved at købe "varen" BOGKLUBINDMELDelse under fanen BOGKLUB på www.abrakadabraforlag.dk

Her er de 12 bøger, du kan vælge imellem ved indmeldelsen:

Når du har valgt dine 6 bøger og afsendt og bekræftet ordren, får du - sammen med indmeldelsesbøgerne - tilsendt dit log-in til bogklubben, og kan derefter til enhver tid købe en hvilken som helst af shoppens bøger med en rabat på 25% - også nyudgivelserne.

Du kan købe alle de bøger, du vil - også flere eksemplarer af hver bog (videresalg frabedes) og er naturligvis medlem af bogklubben til evige tider uden nogen form for forpligtelser udover investeringen i indmeldespakken.

Hver måned vil der blive præsenteret en bog, som du, som klubmedlem kan købe med yderligere rabat - og

skulle jeg falde over et interessant restoplæg til en god pris, kommer den gode pris naturligvis også dig til gode i form af rabat.

Månedens bog vil kunne bestilles - skal IKKE afbestilles - i en given periode og vil blive fremsendt senest 5-6 dage efter at tilbudsperioden er udløbet.

Og tilbage er der vel så egentlig bare at sige: **VELKOMMEN I KLUBBEN.**

Med venlig hilsen
ABRAKADABRA Forlag
Kirsten Korning

Lokalforeningerne

Bornholms Amt
Klaus M. Nielsen
Smallesund 102, 3700 Rønne
97 22 19 37

Frederiksborg Amt
<http://frederiksborg.adoption.dk>
Pernille Bruhn
Strandlystvej 23, 3600 Frederikssund
47 38 69 70, frederiksborg@adoption.dk

Fyns Amt
Kirsten Christiansen
Sneglehatten 57, 5220 Odense SØ
66 15 43 61, kirsten@webspeed.dk

Hovedstaden
<http://hovedstaden.adoption.dk>
Per Stokholm
Koreavej 3, 2300 København S.
32 58 56 34

Københavns Amt
Birgitte Dünweber
Mindesvej 32, 2870 Dyssegård
39 69 91 07, koebenhavnsamt@adoption.dk

Nordjyllands Amt
<http://nordjylland.adoption.dk>
Torben Frstrup
Wilhelm Jensensvej 1, 9500 Hobro
98 52 55 42, nordjylland@adoption.dk

Ribe Amt
<http://ribe.adoption.dk/>
Kirsten Korning
Øster Skibelundvej 36, Askov
6600 Vejen
75 36 10 50, ribe@adoption.dk

Ringkøbing Amt
<http://ringkoebing.adoption.dk>
Helle Pedersen
Tyttebærvej 7, 6920 Videbæk
97 17 31 01, ringkoebing@adoption.dk

Roskilde Amt
Per Christiansen Ehlers
Prins Buris Vej 30, 4000 Roskilde
46 35 65 66, roskilde@adoption.dk

Storstrøms Amt
<http://storstroem.adoption.dk>
Claus Holmstrøm
Sandageren 23, 4700 Næstved
55 73 37 70

Sønderjyllands Amt
Marie Andresen
Flensborg Landevej 135, Rødebæk
6360 Tinglev
74 64 25 60, soenderjylland@adoption.dk

Vejle Amt
<http://vejle.adoption.dk>
Søren Clemmesen
Glamsbjergvej 7, 6000 Kolding
75 53 97 61, vejle@adoption.dk

Vestsjællands Amt
vestsjaelland@adoption.dk
Lene Borg
Tveje-Merløse 2 B, 4300 Holbæk
59 43 92 01

Viborg Amt
<http://viborg.adoption.dk>
Mona Østergaard
Lærkevej 12, Mønsted, 8800 Viborg
86 64 61 72, viborg@adoption.dk

Århus Amt
Jeanette Lyk
Langballevej 14, 8320 Mårslet
86 29 76 63
aarhus@adoption.dk

Nyt fra Københavns amt

Generalforsamlinger trækker aldrig mange til hos os, men i år var vi nede på kun 3 deltagere !! Det var synd, for de velforberedte foredragsholdere fra amtet.

Helt anderledes er interessen for vores arrangementer med Niels Peter Rygård, som vi netop har afholdt for 3. gang og med over 100, som måtte afvises, da aftenen hurtigt var overtegnet. Det er dejligt med den store interesse, og vi ved at flere og flere tager deres pædagog eller andre fagfolk med. Vi tager konsekvensen af dette og laver et fyraftensmøde kun for fagfolk i marts 2007.

Tjek vores hjemmeside for tilmelding, hvis du kender fagfolk der gerne vil deltage - antallet af pladser er igen begrænset, så tøv ikke !

Endelig kan vi varmt anbefale en MGP /discofest. Knap 40 friske børn i alderen 6-10 år mødte op til sjov og festlig danseundervisning og fik en dejlig eftermiddag !

God jul og godt nytår - vi ses i det nye år.
På bestyrelsens vegne

Birgitte Dünweber

ANNONCE:

Tirsdag den 27. februar 2007 kl. 19.00. Sted oplyses senere.

Styrk adoptivbørns selvværd!

Adoptivmor og underviser på Pædagogseminariet i Aalborg, Anni Poulsen, fortæller bl.a. om, hvordan vi styrker adoptivbørns selvværd, hvordan vi griber tabuer og nyfikenhed an, og hvordan vi kan hjælpe vores børn med at tackle spørgsmål og drillerier i hverdagen.

Pris: 50 kr. – ikke medlemmer 60 kr.

Arrangør: LF Viborg Amt - www.viborg.adoption.dk

Kontakt: Mona Østergaard, 86 64 61 72 eller
Lene Christensen, 86 62 23 20 eller mail: viborg@adoption.dk

ANNONCE:

ADOPTIONS- ELLER BESØGSREJSE

Vi samarbejder med de førende luftfartsselskaber for at give Dem individuel betjening - uanset rejsemål og tidspunkt.

Kontakt en ekspert på dette område, som kender de specielle behov, der er i forbindelse med adoptionsrejser.

I visse tilfælde kan vi yde 5% rabat på flybilletterne.

Specialprogram for besøgsrejser til Korea

Indhent altid et uforpligtende tilbud hos:

senior rejser

ET SELSKAB I PROFIL REJSER GRUPPEN

Søtorvet 5 · 1371 København K
Tlf. 33 93 88 00 · Fax 33 93 88 90 · E-mail: sr@senior-rejser.dk

Hvad siger de internationale adopterede, når de bliver voksne?

Få en enestående chance for at spørge os, der tales meget om, men som officielt aldrig høres.

De internationale adopterede er blevet voksne. Vi har en stemme og en mening, som er med til at nuancere debatten omkring adoption.

Jeg har set en rigtig kina-mand, og han var så gul i hovedet som en sodavand...

Korea Klubbens foredragsteam tager rundt i hele Danmark og holder foredrag om emner som identitet, barndomserfaringer, race, diskrimination, adoption, rejser til oprindelsesland, søgning af biologisk familie og at få børn som adopteret. Vi sammensætter gerne et program, der passer til jeres særlige arrangement.

Kontakt foredragsteamet på e-mail: foredrag@koreaklubben.dk

Pris pr. foredragsholder 1000 kr. (der må evt. påregnes et ekstrabeløb ved særlige forhold). Minimumsbooking er to foredragsholdere pr. foredrag. Pengene går ubeskåret til Korea Klubbens rejsefond, der sikrer, at medlemmer af Korea Klubben kan rejse rundt i hele Danmark og holde foredrag/arrangere events.

Hefan, 2 1/2, og Josefine, 6 1/2, født i Kina.

Landegrupper

- Bolivia**
bolivia@adoption.dk
www.bolivia.adoption.dk
Bertel Strandbygaard
55 76 40 36 - bertels@post2.tele.dk
Katinka Hoydal
39 27 28 01 - hoylysdal@mail.dk
Sine Almstrup
38 10 17 75 - sine@almstrup.dk
- Brasilien**
Kirsten Friis Rasmussen og
Hubert Pournow - tlf. 46 19 30 60
- Bulgarien**
Kim Mariegård - tlf. 59 96 12 02
thambour@mail.tele.dk
- Colombia - Fanas venner:**
Torben Sørensen - tlf. 86 14 57 08
- Danmark**
Fam. Behmer - tlf. 64 82 62 20
- Ecuador**
Mette E. Thygesen - tlf. 97 15 34 43
mette.thygesen@hotmail.com
www.ecuadorklubben.dk
- Ethiopien:**
Knud Nielsen - tlf. 75 80 24 74
aa31@nypost.dk
www.etiopianforeningen.dk
- Guatemala**
Anni Bech Nielsen - tlf. 47 52 77 76
- Hviderusland**
Peder Marlo, Asgård 92, 9700 Brønderslev,
tlf. 98 80 04 18
- Indien**
Henrik Thomsen - tlf. 97 49 09 10
mail@2thomsen.dk
Kaliningrad/Moskva
Helle Pedersen - tlf. 97 17 31 01
- Kina**
Ian Winther, Smedevænget 18, 4690 Haslev
kontakt@kinaforeningen.dk, tlf. 21 65 14 05
www.kinaforeningen.dk
- Nepal**
Hanne og Hans Doktor, tlf. 75 65 48 36,
hanne.veis@adr.dk
- Peru**
Bjørn Rude Voldborg, Æblehaven 1,
3400 Hillerød, tlf. 48 25 05 95
bgv@pharmexa.com
- Rumænien:**
Bente Pedersen - tlf. 62 62 20 51
www.rumania.adoption.dk
vjb@get2net.dk
- Sydafrika:**
Berit Engstrøm Krebs
askimvej7@mail.dk
www.landegruppeSydafrika.dk
- Thailand**
Ebbe Møller - tlf. 45 79 24 46/40 64 55 84
ebbemoeller@yahoo.dk
- Tjekkiet**
Anette Rosenberg Clausen - tlf. 74 62 06 18
www.tjekkiet@adoption.dk
- Vietnam**
Peter Skjot, Vigerslevstræde 12, 2500 Valby
tlf. 36 30 05 28
formand@vietnamadoption.dk
www.vietnamadoption.dk

Interessegrupper

- Bal Vikas Venner, Indien**
Claus Carlsen - tlf. 24 84 63 49
Bjørn Egekær - tlf. 58 50 31 06
www.balvikas.dk, info@balvikas.dk
- Colombia - Fanas venner:**
Torben Sørensen - tlf. 86 41 57 08
bestyrelsen@fana.dk
www.fana.dk
- Ene-Adoptanter**
Ulla Mose - tlf. 39 20 07 16
ullamose@privat.dk
- Linda Berkowitz - tlf. 39 18 04 12
- Børnehjemmet Palna, Indien**
Mette Thomsen - tlf. 38 28 50 25

Landsmøde A & S

Kerteminde Vandrehjem Fyn 24-25 Marts 2007

Dagliglivet i adoptivfamilien

Flere lokalafdelingsbestyrelser har gennem de seneste år mærket et pres fra medlemmer, der står med store problemer med deres adoptivbørn. Problemer, der er kørt af sporet, og hvor medlemmer, der "bare" er såkaldt almindelige adoptivforældre ikke rigtig kan hjælpe.

Hvordan kan forældrene være hurtigere til at opfange signaler på at noget er galt, så den indsats, der skal til, bliver mere af forebyggende ka-

rakter og dermed ikke nær så omfattende og alvorlig, som hvis barnet for alvor har fået problemer og en ofte langstrakt vandring mellem forskellige "behandlingstilbud", der ikke rigtig alligevel er målrettet adoptivbørn, er den eneste mulighed.

Hvad er det for tegn, børnene giver, og som vi forældre skal være opmærksomme på?

Et bredt rådgiverpanel er udvalgt som oplægsholdere til gruppedebat.

Vores formål er at vi AS skal have en PAS funktion som virker. Derfor sætter vi lup på dagligdagen, så vi kan blive bedre informeret om, hvor der skal sættes ekstra kræfter ind. Landsmødet er for alle medlemmer, og vi håber på en bred opbakning.

Med venlig hilsen
Adoption og Samfund Fyn
Bente Pedersen
Bep@5750.dk
Tlf 62622051

Rådgivningsguide

Adoption og Samfund tilbyder rådgivning i alle faser af en adoption. Rådgiverne er adoptanter og adopterede, der udover deres personlige erfaringer med adoption har kendskab til forskellige områder inden for adoption. Rådgiverne arbejder på frivillig basis. De har tavshedspligt. Generelt vil det være mest belejligt, hvis I ringer efter kl. 20.

Sagsrådgivere:

Sagsrådgiverne svarer på generelle spørgsmål om adoption og rådgiver i alle faser af adoptionsproceduren fra de første overvejelser om adoption til adoptionsbevillingen er givet.

Simple spørgsmål kan fremsendes på mail til adressen:
raadgivning@adoption.dk

For egentlig rådgivning i adoptionsager er det bedre at henvende sig telefonisk til en af rådgiverne nedenfor, især hvis det drejer sig om lidt mere komplicerede sager, f.eks.:

- Sager, hvor ansøgerne fornemmer risiko for helt eller delvist afslag på godkendelse.
- Anke- og klagesager.
- Problemer i matchningssager.
- Problemer i forhold til de formidlende organisationer.

Claus Stenmose.....5944 1432
Josie Køhlert.....4364 7010
Kirsten List Larsen.....3956 4040
Bente Romanoff.....3322 8868

Faglig rådgivere:

Rådgiverne er medlemmer, der tilbyder rådgivning inden for deres professionelle fagområde.

Sundhedsplejerske:

Gitte Korsholm Jørgensen 74 83 22 57
Vibeke Povelsen 38 89 02 17

Talepædagog:

Irene Bjerregaard 33 23 93 07

Psykolog:

Birgit Cederholm 44 44 33 82

Læge:

Besvarer spørgsmål, der vedrører helbreds- og handicapforhold hos adoptanter, barn i forslag og adoptivbørn.

Tyge Fogh 44 34 16 09

Rådgivere inden for specielle emner:

Rådgiverne er medlemmer med særlig interesse i et bestemt emne inden for adoptionsområdet.

Adoption af danske børn:

Fam. Behmer 64 82 62 20

Adoption af større børn:

Nogle familier der har modtaget større børn, har dannet et telefonisk netværk med det formål at støtte og hjælpe hinanden - og andre - med de problemer, der kan være ved adoption af større børn.

Anne Marie Poulsen 33 14 14 56
E-mail: ulfi@get2net.dk

Adoptionslinjen:

En gruppe voksne adopterede tilbyder rådgivning omkring det at være adopteret.

Telefontid tirs. kl. 19.30-21.00 70 22 23 03

Eneadoptanter:

Gruppen af eneadoptanter tilbyder eneansøgere rådgivning og hjælp til opstart af samtalegrupper.

Linda Berkowitz 39 18 04 12

Nina Andersen 44 64 23 50

Tab af barn i forslag:

Foreningen tilbyder rådgivning om hjælp og støtte til dem, der har mistet et barn, som de har haft i forslag og været godkendt til.

Janne Skov 66 13 63 02

Endeligt afslag på ansøgning om adoption:

Henvielse til psykologrådgiveren.

Adoption af præmature børn

Rådgivning om at have et præmaturot adoptivbarn eller få et præmaturot barn i forslag.

Trine boardman/Klavs Frisdahl
46 37 07 08

Adoption af børn med social/følelsesmæssig skade:

Elsebeth Nørgaard 86 48 70 88

• ARTIKELOVERSIGT 2006 •

Ledere	<i>Blad/side</i>	Paaske, Michael		Moritzen, Nicole Emer	
Paaske, Michael		Indtryk fra Adoptionsnævnets		Der, der kunne have været	
Past Adoption Service nu!!!	1/2	landsmøde marts 2006	2/22	(om bogen Snyderom)	2/25
Giv dispensation!	2/2	Paaske, Michael		Senderowitz, Heidi	
Strukturelle ændringer på		Udpluk fra NAC møde i		Ventet med længsel	6/10
adoptionområdet		Kristianssand	5/14		
- nu også i A & S	3/2	Presutti, Tania		Læserbreve og debat	
Endelig sejrede fornuften	4/2	De kom med DC10	6/7	Anonym	
Adoption & Samfund		Printz, Lone		Tanker om tvangsbortadoption	
i højesteret	5/2	Før var jeg unik	4/7	fra en plejemor og kommende	
Er der et håb for adoption?	6/2	Raun, Lis		adoptivmor	1/13
		Adoptivbørn er også søskende	3/7		
Artikler		Rygaard, Niels Peter		Nyt fra lokalforeningerne	
Andersen, Lill		Adoptivbørn i puberteten	1/7	Fyn	
Tanker fra en adopteret		Skeem, Maiken		Hovedstaden	1/13, 2/31
adoptivmor	4/8	Sundhedsmæssige problemer hos		København	1/18, 4/22
Andresen, Svend Bank		adoptivbørn	6/15	Ringkøbing	
Adoption med udvidet		Tajo-Hjerner, Christel		Viborg	3/23, 5/19
forsørgelsespligt	6/12	At slå to fluer og derved vende		Århus	2/26, 3/22
Andresen, Svend Bank		dit liv på hovedet	3/15		
Partsindlæg fra		Østergård, Marianne		Meddelelser, notitser m.v.	
Adoption & Samfund	4/18	Landsmøde i de unge adopteredes		Danadopt har fået ny	
Carstensen, Lone Lindberg		tegn	2/18	bestyrelsesformand	1/12
Søskende....	3/10			Heltberg, Bente	
Christiansen, Annette S.		Anmeldelser		Omtale af pjecen	
Første dag i vuggestuen	3/3	Jacobsen, Therese Høeg		"Familjer med både adopterede	
Egedal, Lone og Lars		Adopteret: 20 børn og unge skriver		og biologiske barn"	3/19
Tak for indsatsen i Kinasagen	4/3	om at være adopteret	2/16	Korning, Kirsten	
Fabricius, Inge		Juhlin, Preben		ABRAKADABRA Forlag	
Møde om Post Adoption Service	6/11	Find Holger Danske	4/12	- så behøver du kun at lede sted	4/14
Fjukstad, Johnny		Krogh, Tina		Thorn, Mai Elena	
En fars historie	5/5	Den bedste mor i verden	5/9	Koreaklubben lever i	
Gregersen, Helle		Krogh, Tina		Nordjylland	3/21
Når hverdagen begynder		Pirat-Emma på eventyr	5/9		
- og man får brug for hjælp	1/3				
Greve, Jens Erik og Inge					
At rejse ud som 2 og					
komme hjem som 4	3/8				
Hovde, Elin Mariboe					
Moderfølelsen og adoptionen	5/7				
Høegh, Susanne					
Erfaring med psykologisk rådgivning					
og behandling til Adoptivfamilier:					
Post Adoption Services (PAS)	2/3				
Høegh, Susanne					
Nordjysk Adoptions - Post Adoptive					
Services - frivilligt Tværfagligt					
netværk i Nordjylland	2/12				
Jeppesen, Paul K.					
De nye lokalforeninger til debat	4/5				
Jeppesen, Paul K.					
Din lokalforening flytter					
hjemme fra	3/4				
Johansson, Hanna Sofia Jung					
Mine søskende og jeg	3/12				
Knoth, Niklas					
Min rejse tilbage	5/3				
Køhlert, Josie					
Landsgeneralforsamling 2006	6/3				
Olsen, Gitte					
Post adoption service eller					
mangel på samme	1/5				
Paaske, Michael					
Hovedbestyrelsens beretning for					
landsgeneralforsamlingsperioden					
2005-2006	5/10				

ANNONCE:

Ønskebarn

Dokumentarfilm om eneadoptanter

Vi er her på Bastard Film i gang med at producere en dokumentarfilm til TV2 om eneadoptanter.

Vi ønsker at fortælle en stærk menneskelig historie med et klart samfundsperspektiv. 1,5 millioner voksne danskere lever alene. Men fordi de lever alene betyder det ikke at de vil afskrive sig de værdier, som traditionelle par har. Folk der lever alene vil også have børn, og adoption er blevet en af mulighederne. Men det rejser spørgsmåle som fx: er det en menneskeret at få børn? Har et forældreløst barn ikke ret til en kærlig opvækst uanset om der er én eller to forældre? Og har samfundet fulgt med tiden i forhold til den måde vi er familie på i dag.

Vi ønsker derfor at komme i kontakt med eneansøgerer, der skal til at adoptere og som pt. er placeret på landeventeliste. Det skal understreges at det naturligvis i første omgang er helt uforpligtende at henvende sig til os.

Ring til Bastard Film og spørg efter Heidi Kim Andersen.
Tlf: 35250025. Email: heidi@bastardfilm.dk

Jasmin, 7 år, holder godt fast i rensdyret Rudolf. Jasmin er født i Mumbai i Indien.

Adoptionskalender

Husk - du er altid velkommen til at deltage i et arrangement i andre lokalforeninger end din egen.

Dato	Tid og sted	Arrangement	Arrangør	Kontakt/tilmelding
27.01.07	kl.13.30	Foredrag med Birgit Madsen forfatter til bogen "Adopteret". Pris for deltagelse kr. 75,- pr. person. Unge i alderen 14-18 år er gratis. NB.: Der er en min. aldersgrænse på 14 år.	LF Københavns Amt og LF Vestsjælland	Lene Borg, 5943 9201 lene.borg@get2net.dk Oplys: navn og LF forening, samt tlf. nr. eller mailadresse! Tilmelding senest den 15. januar 2007.
06.02.07	Kl.18:00-21:00 Klippegrotten, Rudsgade 44B, 4291 Ruds Vedby.	Tøseften for dig på 12 år og opefter Vi mødes hos Klippegrotten. Her vil Camilla sætte hår på de deltagende piger og komme med forslag til frisurer. Prisen er 100 kr. pr. deltager.	LF Vestsjælland	Malene / 5886 8586 Bindende tilmelding senest den 22. januar 2007.
27.02.07	Kl.19:00	Styrk adoptivbørns selvværd! Adoptivmor og underviser på Pædagogseminariet i Aalborg, Anni Poulsen, fortæller, hvordan vi styrker adoptivbørns selvværd, hvordan vi griber tabuer og nyfikenhed an, og hvordan vi kan hjælpe vores børn med at tackle spørgsmål og drillerier i hverdagen. Pris: 50 kr. - ikke medlemmer 60 kr.	LF Viborg	Mona Østergaard, 8664 6172, Lene Christensen, 8662 2320, el. viborg@adoption.dk
16.03.07	Kl.19:30-22:00 Odense - nærmere oplysninger om sted følger.	Informationsmøde om eneadoption	GEA - Gruppen af EneAdoptanter	Linda Berkowitz, berkowitz@kvaeld.jay.net / 39 18 04 12 efter kl. 20.30.
16.03.07	kl.19:30-22:00 København - nærmere oplysninger om sted følger.	Informationsmøde om eneadoption	GEA - Gruppen af EneAdoptanter	Linda Berkowitz, berkowitz@kvaeld.jay.net / 39 18 04 12 efter kl. 20.30.